

DOMOLJUB



Izvajava vsak štetek. Cena mu je 4 k na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 4 Kl. — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogami:
Naš kmečki dom. Društvenik. Naša gospodinja

Spisi in dopisi se pošiljajo tiskovništvo „Domoljuba“ Ljubljana Kupitarjeva ulica. Varočna reklamacija in in serbi pa tiskovništvo „Domoljuba“ — Ljubljana Kupitarjeva ulica.

Štev. 52.

V Ljubljani, dne 28. decembra 1911.

Leto XXIV.

Naši cilji.

Občinske volitve na Kranjskem so domala v vseh občinah končane. Končni izid bo »Domoljub« natančno prinesel. Ze zdaj pa lahko rečemo, da je na kmetih in tudi že po mestih postalo liberalno ime sramoto. Če tudi kdo ni popolnoma zadovoljen z možmi, ki so jih postavili naši za kandidate, in če vsled tega premalo premišljeno gre proti njim, liberalci vendar le neče biti.

Zelo podučen je sledeči dogodek v neki hribovski občini v loškem okraju. Po volitvah zaženejo liberalni listi divji krik, da je naša stranka tam tepena, in da so sijajno zmagali liberalci. Posebno je vpil to »Slov. Dom«. Novoizvoljeni občinski odborniki so nato odgovorili tako-le: V občinski seji so sklenili z vsemi proti dvema glasovoma, naj se občanom resno nasvetuje, naj »Slov. Doma« nihče več ne naroči, ker ta list samo hujska in moti potrebno edinost. V nedeljo dne 17. decembra je občinski sluga pred cerkvijo ta sklep oklical. Čast takim možem!

Dve reči sta znameniti, ki se nam kažejo iz omenjenega sklepa. Prva je ta, da vsak še tako zabiti liberalci mora izpredvideti, kakšne so takomnove liberalne zmage pri občinskih volitvah; druga pa ta, da se jasno vidi, kako zaničuje naše ljudstvo liberalno misel in njene časnikarske agitatorje, in kako je prišlo ob kredit vse, kar je z liberalstvom v zvezi.

Ko izgubi trgovec kredit, je na kantu. Kar velja za trgovino, velja tudi za politiko. Stranka, ki nima več zaupanja, ki jo njeni lastni pristaši zapuščajajo in zaničujejo, ne more naprej. Vsak nov poizkus je samo priložnost, da je iznova tepena. Razložek je samo

ta, da faliranega trgovca zapro, falirane stranke pa seveda nihče zapreti ne more. Toda kazen, katero ji naloži ljudstvo, je hujša od zapore. Splošno zaničevanje je več nego par tednov v zaporu.

In tako splošno zaničevanje je zadelo zdaj liberalno stranko po vsi slovenski zemlji. Od nas pa gre kakor vesela novica to zaničevanje po Istri in Dalmaciji med hrvaške brate. V Dalmaciji so bile tudi letos splošne občinske volitve. Dozdaj vladajoča takozvana narodna stranka se je zvezala z liberalci, katere vodi splitski advokat dr. Smolaka in zato jih je dobila po grbi, da nikoli več ne vstane. Njeni listi sami priznavajo, da sta dve tretjini Dalmacije v krščanski ljudski pravaški stranki, katere voditelji so z našimi najtesnejše zvezani. Ogromna večina dalmatinskega ljudstva je prepričana, da more napredovati samo v tesni zvezi z našo Slovensko ljudsko stranko, ter pozna, ljubi in spoštuje našega dr. Šusteršiča tako kakor mi.

Na Hrvaškem so bile ta mesec volitve v deželni zbor. Verski odpadnik, ban Tomašič je z vsemi silami, s podkupovanjem in žuganjem, z žandarji in vojaštvom hotel dobiti zase večino. ki naj bi bila pokorna služabnica madjarske vlade. V verskem oziru se hoče kazati njegova stranka nepristransko in pravično; v gospodarskem je obetala ljudstvu zlate gradove. To vse pa ni nič pomagalo. Dobro 20 poslancev ima. Nasproti Tomašiču sta se borili dve stranki: takozvana koalicija in nam sorodni pravaši. V koaliciji veje liberalen duh. Hrvaški liberalci imajo v nji glavno besedo. Ta stranka je bila pri volitvah najhujše tepena. Pravaška stranka, ki povdarja zvezo s krščanskimi Slovenci, in ki stavlja Hrvatom za zgled našo ljudsko stran-

ko, je pa dobila 27 poslancev vkljub temu, da so se proti nji bojevale vse druge stranke. Tudi na Hrvaškem se je pokazalo, da liberalnega napredništva ljudstvo ne mara.

Zaničevanje liberalstva je torej že obseglo ves naš jug. Slovenci in Hrvati združeni stopamo ti kači na glavo in prej ne bomo mirovali, dokler je v javnosti ne pokončamo. Naše slovensko ljudstvo je lahko veselo in ponosno. Politična zavednost ga je združila v ljudski stranki, sargala je krinko z obraza liberalnemu škricu, botogarju in krčmarju, dvignila ga je h gospodarskemu napredku vzbudila mu veselje do izobrazbe; novo življenje med ljudstvom je prešinilo tudi moško in žensko mladino in rodilo trdno zaupanje v boljše čase. To je lepo; še lepše se nam pa zdi, da je vse to preskočilo slovenske meje in med zapuščenimi hrvaškimi brati prižgalo nov, doslej jim nepoznan ogenj. Ko bi bili že zdaj politično z njimi zedinjeni, ko bi nesrečne dežele in ogrsko-državne meje že zdaj padle in ko bi imeli skupen zbor in skupno upravo, bi se napredki seveda še mnogo bolj kazali. Kaj premore edinost v kratkem času, nam priča kranjski deželni zbor in njegov marljivi, napredni deželni odbor. To lepo delo, ki se more sedaj razvijati samo v ozkih mejah kranjske dežele, bi se raztegnilo na vse naše brate in, preden bi minul en rod, bi bila naša domovina ena prvih v našem cesarstvu.

Primerjajmo državni zbor in kranjski deželni zbor. V državnem zboru ne gre nobena reč naprej. Kmalu se ne bo naše ljudstvo drugače zanimalo za državni zbor, nego s tem, da bo čakalo, kdaj v ti obliki razpade. Za deželne postave in za njeno upravo se pa briga zadnji kmetič v hribih, ker vidi in izkuša, kako deluje v njegovo korist. V

državnem zboru se trudijo naši poslanci, da zabranijo slabe reči, ki bi jih liberalci radi vpeljali na škodo kmetu in v neizmerno nevarnost verskemu in naravnemu življenju. Kdor gleda državni zbor, se ne more ostresti strahu, da po ti poti naša država propade. Kdor pa pri tem gleda tudi to veselo gibanje našega slovenskega in hrvatskega ljudstva, se zave, koliko zdravih moči imamo v njem, in kako bi se te moči pokazale v korist naroda in države, ko bi bile združene in zedinjene. Ravno to, četudi marsikje šele v začetkih, pa vidimo pri drugih narodih: pri Rusinih, Poljaki, Čehih in Nemcih. Notranja sila bo prignala državo in vse tiste, kateri so zanjo odgovorni do tega, da bodo postavili Avstrijo na drug, edino pravi temelj. Meje sedanjih dežel se bodo morale znatno izpremeniti; novim skupinam se bode morala dati večja oblast, nego sedaj. Med te nove, za ohranjenje države potrebne skupine pa spada v prvi vrsti zedinjena domovina Slovencev in Hrvatov, ki bodo potem vzdignili njeno ljudstvo k pravemu napredku v znamenju naše svetle katoliške vere.



Na delo za razširjenje „Domoljuba“!

Kakor druga leta, tako je tudi letos sedaj ob novem letu najlepša priлика za plemenito apostolsko delo: razširjanje katoliških časnikov. Kaj ne, dragi »Domoljubovci«, da vam pravzaprav tega ni treba še posebej priporočati? Saj se vsi živo prepričani, da bo naše ljudstvo le tedaj ostalo zvesto svojim starim sveinjam, ako se bo in dokler se bo oklepalo katoliških načel, ki jih zagovarja katoliško časopisje. Ako precejšen del našega ljudstva še vedno stoka pod liberalnim jarmom ali pa si pod težji socialno demokratični jarem, je temu v veliki meri krivo to, da taki ljudje bero liberalne in demokratske časnike. Tako velik je vpliv časnikarstva na dobro in na slabo stran! Na delo torej za naše časnike, da jim odpre vrata vsaka slovenska hiša, saj se gre za rešitev našega ljudstva!

Posebno tisto davno in tiho željo »Domoljubovca« urednika skušajte letos privedi blizu uresničenju: Da bo »Domoljub« čimprej mogel zapisati na svojo zastavo: 30.000 naročnikov! Saj bo letos jubilejno leto »Domoljuba«! Dne 5. julija 1912 bo ravno 25 let, kar je izšla prva številka »Domoljuba«; bilo je to leta 1888. »Domoljub« namerava ta znameniti dogodek v teku prihodnjega leta dostojno proslaviti. Za danes pa samo kličemo: »Domoljubovci! Ostanite zvesti svojemu staremu prijatelju tudi v bodoče! Za jubilej pa skušajte pridobiti vsak še po enega naročnika, da bo naša armada velika in močna in v strah sovražnikom vernega slovenskega ljudstva!



Političen pregled

DRŽAVNI ZBOR.

Davčne predloge.

Pretekli teden je razpravljala državni zbor v prvi vrsti o davčnih predlogih, katerih prvo branje je bilo kmalu končano. Govorili so Mod. aček, Eisterer, Zokl in Neunteufel. Sicer je bilo dogovorjeno, da podajo govorniki le kratke izjave, a se je stvar le precej zavlekla. Te davčne predloge, o katerih smo že govorili, zvišujejo davek od žganja, piva itd. ter določajo nove višje prispevke deželam, kar je posebno za našo revno deželo važno. Stvar je šla sedaj v finančni odsek in je upanje, da ta odsek do novega zasedanja pripravi svoje poročilo in da bo potem tudi v zbornici kmalu rešeno.

Draginjski odsek.

Dalje je zbornica tudi končala draginjsko razpravo o predlogih draginjskega odseka. K tej stvari je govoril tudi naš poslanec Demšar, ki je izjavil: Ze štiri leta sem se vršijo vse debate v parlamentu več ali manj v znamenju d. aginje. Javnost je izrekla, da je uspeh teh razprav prav malenkosten. Podala je le vlada razne izjave. Od raznih znižanj voznine nima en del našega prebivalstva, namreč kmečki, prav nič, pa še ta voznina se menda zopet zniža po novem letu. Če hočemo, da bo znižanje voznih cen kaj koristilo, mora stati pod pravim nadzorstvom. Dalje poudarja, da more le pomoč kmetškemu stanu stalno odpraviti draginjo, kar so naši posl. vedno poudarjali. Nazadnje se obrača proti tistim kmetškim poslancem, ki so glasovali proti predlogu dr. Korošca ki je hotel, da da država 12 milijonov za povzdigo živinoreje. Glasovali so namreč proti le zato, ker je ta predlog stavl naš poslanec.

Podržavljenje dolenjskih železníc.

Dolenjski naši poslanci: dr. Šusteršič, Hladnik, Jarc in Jaklič so vložili v državnem zboru predlog, naj se dolenjska železnica pod žavi. Utemeljili so tako: Dejstvo, da so dolenjske železnice privatna last, je največ vzrok različnim pomanjkljivostim. Družba pač noče ničesar investirati (založiti) ne za boljše vozove, ne za nove postaje, ne za hitrejšo vožnjo, ker pričakuje, da prevzame država železnico v do glednem času. Nujno pa je postalo to vprašanje, ker se spomladi začne graditi železnica Novo mesto—Metlika, kot podaljšanje proge Ljubljana—Novo mesto in bi bil promet na celi progi oviran, ako se pravočasno ne izvrše razne nujne poprave.

Vlada se pozivlja, naj stori takej vse potrebno za podržavljenje dolenjskih železnice in stvar tako pospeši, da bodo dolenjske železnice že podržav-

ljene, ko se otvori belokranjska železnica.

Proračunski odsek.

V proračunskem odseku se je obravnavalo še naprej vprašanje o laški fakulteti. Dr. Steinwender pravi, da je bil zmirom za laško zahtevo in da bo predlagal kako primorsko mesto za sedež laške pravne fakultete. Češki socialni demokrat Tušar priporoča, naj se fakulteta ustanovi v Trstu. Ako so Italijani zadovoljni z drugim krajem, bodo socialni demokratje glasovali za ta kraj. Nato ta govornik govori za češke šole na Dunaju, kjer se češkim otrokom krati pravica do pouka v domačem jeziku kakor pri nas v Trstu. Želi tudi, da se ustanovi druga češka univerza v B. nu. — Upanja je malo, da bi Lahi kaj dosegli, najbrž bo vse do pomladi zopet pokopano.

Več prahu je vzdignilo vprašanje vodnih cest, ki drži sedanjo vlado in njene stranke po koncu. Dr. Korošec, voditelj štajerskih poslancev, želi od predsednika Kotowskega, naj povabi k sebi finančnega ministra, da pove, kje misli dobiti denar za te drage in nepotrebne naprave, ki nikoli ne bodo nosile obresti. Minister, ki je prišel, odgovori, da je vlada namenjena dati 250 milijonov, ki jih je državni zbor že dovolil pred več leti. Poleg tega bodo pa prispevale še dežele. Po tistem zakonu, ki je leta 1901. dovolil vladi 250 milijonov za kanale, pa sme drugo leto vlada zahtevati nov kredit od zbornice. Pri debati o tem odgovoru so poljski poslanci povdarjali, da zahtevajo, da se izvrši, kar je že bilo enkrat sklenjeno. Drugi govorniki pa so se jezili, zakaj vlada dela ravno za Galicijo, druge dežele pa zanemarlja.

Naši poslanci bodo odločno zahtevali od vlade, da mora primerno odškodovati južne dežele, če zmeče toliko milijonov severnim deželam za njih vodna pota.

GOSPOSKA ZBORNICA.

Gospodsk zbornica je izrekla uničevalno sodbo nad vlado grofa Stürgkha. Ti gospodje so seveda tudi parlament napadali; v kolikor pa so veljale njihove besede sedanjim večinskim strankam, je v njih veliko resnice. Toda največ jih je slišala vlada, kateri očita gospodsk zbornica mešetarstvo na škodo državnim financam; očiglasno so državno upravo in gospodarstvo, ki da gre nasproti bankerotu, grajali nemško narodno zvezo zaradi njenega verolomstva v zadevi laške fakultete in se iz ekli zoper demagoške tendence v državnem uradništvu. Tako ostro gospodsk zbornica že dolgo ni govorila, kakor to pot. Vlada menda ni še zlepa doživela tako opozicionalnega stališča. Glede na zunanjo politiko se je naglašalo, da je mednarodno obzorje jako temno. V Avstriji ni nobene vojne stranke, skrbeti pa moramo za močno armado, da smo pripravljeni za vsak slučaj. Seveda ti gospodje se pa niso vprašali, koliko so sami krivi vsega tega; na to so radi pozabili.

NOVI HRVAŠKI SABOR.

Izid volitev je marsikoga presenečil. Pokazalo se je, da tudi na Hrvatskem ne more več vsega žandar in vlada. Ban, ki se je toliko hvalil in mislil, da ima zmago že v žepu, je pravzaprav najbolj tepen. Najmočnejša stranka, ki pride v sabor, je stranka prava, ki je izmed vseh najbolj proti nagodbi z Madžari in izmed vseh banu najbolj sovražna. Razme je strank je sledeče: Stranka prava 27, hrvaško-srbska koalicija 24, stranka narodnega napredka (banova) 20, Radičeva kmečka 8, srbski radikali 3 in neodvisni 1 mandat. V starem saboru pa je imela stranka prava le 24 mandatov. Največ je izgubila koalicija. Kaj bo sedaj storil ban, je še čisto negotovo.

VOJNA.

Nova bitka.

Na bojišču v Tripolisu imamo znamenovati nov dogodek. Lahy so hoteli poizkusiti prodirati proti pogorju Džebel kjer so sedaj Turki utaborjeni. Toda laška vojska je zadela na tako hud odpor, da se je morala vrniti z velikimi izgubami. Posebno se jim je slabo godilo radi peska v puščavi. Za-

šli so tako, da zlepa niso mogli do svojih. Nekaj časa bodo imeli pred puščavo večje spoštovanje, če se stvari sploh ne zasujejo čisto drugače.

Diplomatične splečke.

Angleži in Francozi so se na račun Turkov in Lahov že dobro okoristili. Kjer se prepirata dva, tretji klobuke pobira. Angleži so si izposlovali od turškega sultana, da smejo zasesti Solum, ki leži v Cirenajiki, za katero se sedaj Lahy bojujejo. Turki so morali to storiti, ker so preslabi, da bi Angležem kaj zabranili. Francozi so pa tudi zasedli Dianet in Bilma, ki mejita na Tunis in tvorita zvezo s Čadskim jezerom. Vso javnost sta ti dve vesti iznenadili, posebno pa Italijane, ki vidijo, da Angleži in Francozi niso molčali k okupaciji Tripolitanijske radi prijateljstva, ampak radi svojih koristi. Tudi Rusi najbrž dobe svoj del, namreč odpro se jim Dardanele.

Kar tiče vojske, vse kaže, da bo mir v kratkem sklenjen. Turki so čisto omagali, Lahy pa tudi žele mir, ker jih ta stvar silno stane. Seveda pravega miru še ne bo, ker Arabci ne bodo mirovali tudi po sklepu miru.

LISTEK

Krmar Milanovič.

Prosto po Russellovem romanu
»Krmar Holdsworth«.

(Dalje.)

Nato sta se obe sosedi poslovili; v Vidi pa je po tem pogovoru vzkliklo upanje, da je v osebi gospoda Matka poslal Bog njenemu otroku prijatelja, za katerega je prosila dan za dnem. Od tega dne dalje so ji bili kljub vsem domačim pridkostim, kljub vsemu trpljenju obiski njene hčerke v hiši gospe Zakotnikove vedno nov vir tolažbe.

Sama je videla Milanoviča le redkokedaj. Mnogokrat se ji je celo zdelo, kakor bi se ji namenoma izogibal. Dvakrat je stal pred vratmi, ko je odhajala z doma, in vsakokrat se je umaknil, kakor hitro jo je ugledal. Nekega dne ga je nagovorila z izgovorom, da ima nujne opravke, se je kolikor mogoče hitro poslovil. Toda tudi pri



V Betlehemu ...

Že Betlehem brezskrbno spava,
za mestom tem pa zarja vstaja,
kot solnce čista
odgrinja dan,
ves s žarki obsejan ...

Glej v hlevu tam kleči
deviška Mati, srečna vsa,
ker moli — svojega Boga
in sveti Jožef poleg nje
se blaženo smehlja ...
Nad betlehenskimi hlevom
zbor angeljski prepeva:
Bogu v višavah slava
in mir ljudem na zemlji ...

Prečista zarja danes vstaja,
spomine svete v nas budi
in močna vera se poraja
in mir, ljubezen, odpuščanje ...

O noč božična naj izplakam
prevroče te solze,
ki sveta čustva v prsih
mi nate obude!

Fr. Pavšič.



tej priložnosti jo je njegov glas zopet razburil tako silno, da je nehote zrla za njim, Jokler ji ni izginil izpred oči.

In on? Kadar ji je stal naspoti in sta si zrla iz obličja v obličje, tedaj mu je skrivnost, ki jo je nosil v srcu, postajala vedno težja, vedno neznosnejša. Komaj je krotil svoje koprnenje, da bi vrgel raz obraz krinko in se razodel; od tega ga je odvrčal je trdni sklep, po katerem je moral ostati nepoznan, ostati mrtev za vedno. Daljši pogovor z njo bi bil zanj lahko pogubonos; kajti vsak trenutek se je moral bati, da se izda. Preostajalo mu ni tedaj drugega, kakor da se ji je skrbno izogibal. Vendar pa jo je mogel skrivaj opazovati skozi okno iz svoje sobe; vedel je za čas, kedaj je imela iti mimo, in vsakokrat jo je pričakoval za zaveso pri oknu in z obraza mu je odsevala koprneča ljubezen, kadar je zrla za njo. Toda njegovo srce je pri tem stiskala globoka, grenka žalost, katere pero ne more popisati.

Kako naj se vse to konča?

V Zapolju je bival že šest tednov. Živel je kakor mogoče skromno in varčno in denar, ki ga je bil prinesel iz Avstralije, je hranil še skoraj nedotaknjen. A kljub temu je bilo to le neznačno premoženje in kadar bi tudi to pošlo, kaj potem? To je bilo vprašanje, ki mu sedaj noč in dan ni dalo miru.

Prepričan je bil, da bi ga gospod Šerman v Sidneju zopet sprejel z odprtimi rokami in ga postavil v prejšnjo službo; toda sama misel, da bi moral zapustiti zopet domovino, ga je pretresla do kosti. Pa tudi v slučaju, da bi mu Vida na kak način dovolila, vzeti seboj Jelico, ali bi mu bilo sploh mogoče, ločiti se od svoje žene? — Ali se ni moral vedno bati, da je potem ne vidi morda nikoli več? In kadar bi se bil spomnil njenega malovrednega moža in si predložil njeno bedno, nesrečno življenje, kako bi mu potem krvavelo srce, če bi ne mogel imeti nikakega upanja, ji v bedi in potrebi skrivaj priskočiti na pomoč tako, da bi jo to ne žalilo ali se komu zdelo sumljivo. Ne, ostati je moral v njeni bližini, da jo bo mogel varovati in ščititi, in to zlasti zaradi tega, ker je bilo z gotovostjo pričakovati, da izgubi v najkrajšem času celo streho, kajti Štefič je padel vedno zibokeže in polom in beraška palica sta bila neizogibna.

Toda česa naj se poprime, da si bo zaslužil, kolikor potreboval za dostojno življenje? — Kaj je bil najbolj sposoben? Bil je izvrsten, vesten knjigovodja, vsaj gosp. Šerman ga je cenil kot takega; Zapolje je bil precej obsežen trg in ni moglo biti ravno težavno dobiti kako primerno službo. Tako je Milanovič premišljal in sklenil nazadnje, poskusiti svojo srečo.

V trgu je bilo več raznih trgovin in prodajalen, zunaj trga je stala tovarna, last bogatega Tržačana. Milanovič je torej upal zadrtno, da mu povsod pač ne more izpodleteti. Najprej je hotel vprašati v tovarniški pisarni; a tu so mu s prijaznimi pokloni pove-

dali, da zanj nimajo nikakega mesta. Isti odgovor je čul tudi v dveh trgovinah; v enem slučaju ga je gospodar celo ozmerjal s postopačem in pripencem, češ, ako bi vsakega, ki mu slučajno stopi pred oči, vzel v službo, bi mu kmalu zapel boben pred hišo.

Kaj takega Milanovič ni pričakoval. Njegovo občutljivo srce ni moglo prenesti takega postopanja. Čutil se je ponižanega in z novega je občutil vso neznosno težo svoje usode. Zaman se je tolažil z mislijo, da so tisoči mož, ki so bili morja vrednejši kakor on, doživeli še večje bridkosti in razočaranja. Čim dalje je vso stvar premišljal, tembolj je bil potrt in nemiren. Šele ko so mu misli splavale zopet tja k njegovim dragim, zlasti k ljubki Jelici, se mu je lice zopet razjasnilo in razvedrilo.

»Jurci vprašam še v veliki trgovini koncem trga«, je govoril sam s seboj, »in če tudi tam ne opravi ničesar, si bom poiskal kake službe poton časopisja.«

Tako samega sebe tolažeč, je stopil k oknu, v nadi, da zagleda na cesti morda svojo hčerko. A nikjer je ni mogel zapaziti in že je hotel stopiti od okna, kar vidi Štefiča, ki je od svoje hiše čez cesto stopil proti Milanovičevemu stanovanju in čez nekaj časa pozvonil pri vratih.

Takoj nato je na njegovo veliko začudenje stopila v sobo gospa Zakotnikova in naznanila, da želi gospod Štefič z njim govoriti.

Čuden strah se je polastil Milanoviča. Kakor blisk mu je šinila v glavo misel: spoznali so me! Samo za hip je zamišljen zrl predse, nato pa pravi: »Prosim, recite gospodu, naj le vstopi.«

Prišlec je vstopil v sobo pozdravil z nemim poklonom, in istotako je odzdravil tudi Milanovič, kateremu se je na obrazu bralo, kako napeto pričakuje, kaj mu prinese izredni obisk zobozdravnikov.

Štefič je bil praznično oblečen in gladko pobrit; lase je imel skrbno razčesane, perilo novo in čevlji so se mu lepo svetili.

Milanovič ga do danes ni mogel opazovati še nikoli tako natanko. Svetloba je od okna padala naravnost nanj, tako da je jasno mogel videti njegove z rdečimi žilicami preprežene oči, ki so v zvezi z zabuhlim, bledim obrazom, blede-modrimi ustnicami in rdečim nosom, dajale možu vse one znake, s katerimi morilec alkohol zaznamuje svoje častilce, svoje žrtve.

V tem trenutku pa je bil trezen, tako trezen, kakor človek, ki je izpil samo eno kupico vina.

V vidni zadregi je vrtel nekaj časa v roki klobuk in nato začel: »Že dolgo časa, gospod Matko, sem se pripravljaj, da vas obiščem in se vam zahvalim za velikansko prijaznost, ki jo izkazuje naši mali Jelici.«

Milanovič si je oddahnil in kakor težek kamen se mu je odvalilo od srca, ko je čul, da se gre za nekaj drugega in ne za to, česar se je bal; zato je

mirno odgovoril: »Prosim, sedite, da se pogovoriva. Bodite prepričani, da me spravljate v zadrego, ako se mi zahvaljujete, kajti vaša ljubka deklica mi je v veliko razvedrilo in v zabavo.«

»Gotovo, ljubeznjivo dete je to, prvi zaklad za njeno mater in edini svetel žarek v moji hiši, na kateri počiva žalibog senca nesreče.« Pri teh besedah je globoko vzdihnil.

»Ah, prav žal mi je, da moram čuti kaj takega.«

»Nikoli se ne bom dovolj pokesal, da sem se posvetil tako nehvaležnemu poklicu, kakor je ravno poklic zobozdravnika. Jaz sem bil rojen za kaj boljšega, gospod Matko. Moj oče je imel vplivno službo pri vladi; toda umrl je reven in mene je vzel k sebi moj stric... toda, kaj bi vam to pravil, saj vas kaj takega ne more zanimati. Za moža moje starosti je pomanjkanje težko in grenko breme. V svojem poklicu nimam sreče, a vendar ne dobim nikake službe, ki bi bila zame primerna.«

Iz žepa je potegnil robec, ga pritisnil na usta in zakašljaj, kakor bi hotel dati Milanoviču priliko za kako opombo; a ker je ta molčal, je Štefič nadaljeval: »Ako bi bil sam na svetu, bi se revščine ne bal, toda najboljšo ženo in najljubeznivejše dete zreti v bedi in pomanjkanju, to je nekaj strašnega. Moja uboga žena sicer ne toži; toda vidim, kako na tihem tipi in kako skrb in bridkost izpodkopujeta njeno rahlo zdravje, kako mnogokrat le s težavo zatajuje svoje solze. Srce se mi trga, ko zrem vse to, pa zastoj iščem sredstva, da bi pomagal.«

»Ali hočete s tem reči, da vladata v vaši hiši revščina in pomanjkanje?« vpraša Milanovič s tihim, tresočim glasom.

»Da, tako je,« pritrdi Štefič ves potrt, kakor bi le s težavo zad ževal solze. »Dva goldinarja, to je celo moja premoženje.«

»Nimate poleg svojega sedanjega poklica nikakih dohodkov?«

(Dalje.)



Smešnice.

Varčna gospodinja. Kuharica: »Gospa, koliko jajc bo treba za juho?« — Gospa: Štiri. Od dveh vzemi beljak, od dveh pa rumenjake! **Stara ljubezen.** Ona: »Kaj ne, Jakob, saj me imaš še vedno rad, kakor takrat, ko sva se vzela, kajne?« — Saj ljubezen ne zarjavi! — Jaka: »Hm, ne zarjavi res ne, pač pa splešna!«

Nemogoče. Korporal: »Gospod ma or, ponižno naznanjam, da se je tambor Jurič ponoči ustrelil!« — Major: »Saperlot! Tambor — pa ustrelil? Saj nima puške, ampak boben. To ni mogoče!«

Pri zdravniku. Gospa: »Ali bi ne bilo dobro, gospod doktor, če bi moj mož noge v vodi držal?« — Zdravnik: »Dobro!« — Gospa: »Ali bi se smelo malo jesiha v vodo vlit?« — Zdravnik: »Ne škodilo bi ne!« — Gospa: »In mrvo pepela?« — Zdravnik: »Bi tudi ne bilo napačno!« — Gospa: »In nekoliko soli?« — Zdravnik: »Nič ne daj!« — Gospa: »In kako visoko, gospod doktor?« — Zdravnik (nevneten): »Do gobca, — sicer bi utonil!«

RAZGLED PO DOMOVINI



»Ljudski oder«. Na novega leta dan ob 1/8. uri zvečer se ponovi četrtič Sardenkova igra »Mati svetega veselja«. Za to predstavo je dobiti vstopnice v predprodaji v »Katoliški bukvarni«. Posebno udeležence z dežele opozarjamo na to predstavo. Kdor si hoče z dežele sedež zasigurati naj vpošlje denar za sedež v »Katoliško bukvarno«.

Umrl je v nedeljo, dne 17. t. mes., popoldne na Brezji pri Mariji Pomagaj znani gostilničar Anton Gabrijelčič, pristaš S. L. S., predsednik odseka Orlov, odbornik katol. slov. izobraževalnega društva v 31. letu starosti. Pogreb pokojnega Antona se je udeležila obilna množica: šolska mladina z zastavo in učitelji, ognjegasci iz Mošenj, dolga vrsta mož iz domače in sosednjih vasi, nadalje Orli v kroju iz domače občine, Kamne gorice, Radovljice in Jesenic. Tudi več duhovnikov je prihitelo skazat pokojnemu zadnjo čast. Med spremstvom smo opazili tudi gospoda kanonika Novaka, gospo poslanca Pogačnika in druge odlične gospode in gospe. Za krsto, pred katero so šli duhovniki in asistenci, je sledil polnoštevilni odbor vseh združenih občin z g. županom. Mlado gospo vdovo in zapuščene otročiče naj ob tej bridki izgubi tolaži zavest, da je g. Gabrijelčič zapustil blag spomin v srcu vseh, ki so ga poznali. Svetila mu večna luč!

Novice iz Idrije. Ministrstvo je dovolilo rudarjem 25odstotno zboljšanje temeljne plače. — Kanomeljska cesta se začne graditi prihodnje leto. — Za državno cesto iz Idrije v Logatec je določenih 180.000 K, da se začne 1912 temeljito popravljati.

Društveni koledarček S. K. S. Z. je v nekaj izvodih še na razpolago. Ne-

katera društva ga še niso naročila, zato prosimo, da ga oni, ki se našemu povabilu niso odzvali, takoj naroče po dopisnici ali pri S. K. S. Z. v Ljubljani, ali pa naravnost pri »Katoliški tiskarni« v Ljubljani. Cena mu je 1 K. Članom naše organizacije ga toplo priporočamo, za odbornike izobraževalnih društev, Orlov in »Slov. Straže« je pa skoro neizogibno potreben.

Krasna zmaga na Goriškem. Dne 20. t. m. so se vršile v Gorici volitve v okrajni šolski svet goriške okolice. Izmed 300 volilnih upravičencev jih je prišlo volit 275. Zmagala je S. L. S. in je izvoljenih vseh osem kandidatov naše stranke. Dobili so od 153 do 141 glasov. Liberalci, ki so bili zmage v tem zastopu, v katerem so doslej vedno nemejeno vladali, popolnoma sigurni, so pa združili na svoje kandidate 125 do 131 glasov. Propali so vsi njeni kandidati, med njimi tudi Anton Klančič, ki je svoj čas k liberalcem uskočil. Liberalci so silno poparjeni. Komandi liberalnega učiteljstva v goriški okolici je s te strani odklenkalo.

Najmlajši župan v Avstriji. Minuli teden je bil izvoljen za župana materijske občine v Istri Božidar Kastelic, sin bivšega župana Kastelica. Novi materijski župan je najmlajši župan v celi Avstriji, ker ne šteje niti še 24 let.

Kle'arski tečaj v Metliki. Kmetijska šola na Grmu priredi v ponedeljek, dne 22. in torek dne 23. februarja dvodnevni kletarski tečaj. Predaval se bo o sestavi vina in njenem vplivu na dobroto vina, o umnem kletarjenju, pretakanju, čiščenju in filtriranju vina, ravnanju z vinsko posodo, boleznih vina in zdravljenju pokvarjenega vina. Pouk bode teoretičen, kakor tudi v zvezi s praktičnimi vajami v kleti. Kdor se želi tečaja udeležiti, naj se priglasí po dopisnici do 10. januarja pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu, pošta Kandija. Pristop k praktičnim poizkusom se bode dovolil le omejenemu številu udeležencev.

Cerkveni ropar. Vlomil je ponoči od 15. do 16. decembra t. l. v nabiralnike za milodare pri šestih znamenjih v Mengšu neznan tat. Pri drugih znamenjih je tudi poskušal, pa ni mogel razbiti nabiralnikov. — V soboto, dne 16. decembra dopoldne je skušal vlomiti v cerkveno pušico v Dobu. Ravno v pravem času je prišel v cerkev tukajšnji cerkovnik Fr. Cerar.

Požar v Starisušici pri Košani. V noči 17. do 18. decembra je pogorelo vse, hiša in gospodarsko poslopje Tomažetovcu na Starisušici pri Košani.

Blago in orodje so rešili sosedje. Pravijo, da je zažgal berač, ki je skrivoma prišel na oder prenočit. Pogorelec je res usmiljenja vreden; pred petimi leti mu je zgorelo gospodarsko poslopje, komaj si ga je zdelal, mu je pa pogorelo vse. Zavarovalnina ne dosega niti tretjine škode.

Požari ob Kolpi. V soboto, 16. dec., zjutraj je zopet gorelo na Hrvaškem, in sicer ob 4. uri v vasi Mošanci ob Kolpi v lipniški župniji. Ubogo ljudstvo noč in dan ni varno pred vednimi požari. Oblastva se pa ne ganejo.

Vrbsko jezero je zahtevalo letos 13 žrtev. 13 ljudi je utonilo.

Medved v Jelovici. V gozdovih med Podblico in Dražgošami se je pokazal medved. Lovci so ga šli iskat in so ga blizu Dražgoš zapazili. Bili so pa tako korajžni, da niso streljali. Medved jo je odkuril.

Cerkveni rop na Štajerskem. V eni zadnjih noči je vlomil zlikovec v farno cerkev v Galiciji pri Celju. Vlomil je skozi zakristijska vrata in strl tam stoječo pušico. Vloma je sumljiv nek mož, ki je drugi dan plačal zemlje v bližnji gostilni z nalašč zaznamovanimi vinariji, ki so se nahajali v pušici.

Zgorelo je v noči 8. decembra gospodarsko poslopje Terezije Močnik v Očeslavcih. Škoda znaša okrog 3000 K. Zažgala je najbrže hudobna roka.

V vodnjak skočil. 44letni kočijaž Josip Spacapan v Trstu je izginil pred dvema dnevoma. Te dni so pa našli njegovo truplo v vodnjaku na dvorišču hiše št. 22 v ulici Ferriera. Ker je zgornji rob vodnjaka jako ozek, so ognjegasci potegnili ven truplo le po dolgem naporu.

Smrt v gozdu. Te dni sta bila v gozdu posestnika Bergleza v Št. Florjanu pri Gornjem gradu delavca Gust. Pustoslemšek in Martin Puhovnik podirala drevesa. Ko je neko nasekano drevo padalo, je skočil Pustoslemšek na stran. Pri tem se je spodtaknil ob svojo sekiro in padel ravno na mesto, kamor je omahnilo drevo. Revez je bil v malo trenutkih mrtev.

Obesil se je dne 21. t. m. zjutraj na celjskem magistratu v uradni sobi magistratnega tajnika magistratni sluga Planinc. Zapušča dvoje nepreskrbljenih otrok in ženo, od katere je bil dalje časa ločen. — V zaporu v Konjicah se je pa obesil posestnik Fran Iršič. V pismu navaja, da je žrtev nevoščljivosti.

Alkohol ga je umoril. Posestnikovega sina Franc Gajška z Vrha pri Št. Juriju ob južni železnici so našli mrtvega na cesti. Poklicani zdravnik je izjavil, da je mladenič umrl vsled preobilo zavžitega alkohola.

Zanimiv slučaj draginje. Iz Škofje Loke poročajo: Pretekli teden je kupil mesar »Hren« od neke žene v Stari Loki prašiča, kilogram po 92 vinarjev. Zgovorila sta se tako, da bo ona od svojega prašiča vzela slanino nazaj po tekoči ceni. In res, ko je bil prašič slečen, sta slanino stehtala in izračunala, koliko imata drug drugemu plačati. Slanina je toliko znesla, da je morala žena dati mesarju za slanino svojega prašiča vse prašičevo meso zastonj in navrh še štiri krone. — Nam se zdi, da je ta slučaj marsikako draginjsko skrivnost odkril.

Ogenj v Dolenji vasi pri Cerknici. Dne 22. decembra t. l. zjutraj ob 6. uri je prestrašil zvon že zopet od večkratnih požarov prestrašeno prebivalstvo. Gorelo je v Dolenji vasi, in sicer šupa tovarnarja jelkovega olja. Ker je bila še tema, je trg Cerknica bil skoro ves razsvetljen. Hiša, oziroma tovarniško poslopje se je bilo že vnelo, a so zabranili. Zgorela je velika množina jelkovih vej, premoga itd. Škoda se dosedaj ni mogla dognati, ravno tako ne vzrok požara.

Sm tna kesa. 17. dec. je na Dobrovi umrla gospa Marija Oven, žena mlekarničnega načelnika g. Janeza Oven. — V Strugah pri Dobropoljah je dne 23. decembra ob pol 2. uri zjutraj umrl Josip Golf, oče tamošnjega župnika v starosti 79 let. Naj počivata v miru!

Slovenske poroke v Ameriki. V New Yorku so se poročili: Ant. Kumer, doma iz Trebnjega, s Terezijo Smrekar iz Mirne na Dolenjskem; Fr. Osolnik iz Doba in Nežika Kokalj iz Št. Jakoba ob Savi.

V Ameriki umrli Slovenci. V Taylors Spring, Ill. so pokopali Luko Leršeta, ki je ponesrečil v premogovem rovu. Star je bil 49 let. — V Cannonsburgu, Pa., je umrl Blaž Jereb. — Dne 17. novembra je umrl v Pittsburgu, Pa., Alojzij Resnik, star 22 let. Bil je doma iz Leskovca pri Krškem. — V Indianapolisu, Ind., je umrla dne 18. novembra Antonija Pregelj, doma iz Gorenje Konoblje, fara Spodnja Idrija. — V Leadville, Colo., se je v rudniku ponesrečil 25letni Slovenec Fran Glavan. — Istotam je umrla Slovenka Ivana Kus. — V San Francisco, Cal., so umrli: Ga. Ana Vidmar, rojena v vasi Kal, fara Semič. Zapustila je soproga, omoženo hčer in pet nedoraslih otrok. — Dne 20. oktobra je umrl Anton Kastelec, rodod iz Metlike. Zapušča ženo in štiri nedorasle otroke. — Dne 14. novembra je umrla Ana Zajc, rojena Lužovec v vasi Grad na Gorenjskem; zapušča soproga in petero nedoraslih otrok. — Dne 21. novembra je umrl ne-oženjeni 63letni Martin Škof, rodod iz Boldreža, fara Radovica. Pokojni je bil 30 let v Ameriki. — V Clevelandu je umrl rojak Franc Tekavec. Pokojni je bil doma iz Dolenje vasi pri Ribnici, kjer zapušča brata.

Z vlaka je padel v četrtek zvečer na celovškem kolodvoru magacinski delavec Jurij Obid. Vlak ga je povozil. Zdi se, da je Obid namenoma z vlaka

skočil, ker so našli pisma, iz katerih se da sklepati, da je imel samomorilne misli.

Žun, osebna dohodnina. Četrto poglavje zakona z dne 25. oktobra 1896, št. 220, drž. zak., o neposrednih osebnih davkih s pojasnili, zadevnimi določbami c. kr. upr. sodišča in raznimi vzorci. Cena 1 K 20 vin., s poštnino 1 K 30 vin. — Pri sestavljanju osebno-davčne napovedi, ki se mora v teku meseca januarja predložiti davčni oblasti, bo ta knjiga vsakomur izborna služila. Olajšala bo delo in prihranila s svojimi praktičnimi navodili marsikaj na davčnih izdatkih. Malokomu so znane določbe glede dovoljenih odbitkov, da bi jih v napovedi upošteval, zato tudi ne more biti deležen gotovih olajšav. — Knjiga se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

»Vaterland«, edini nemški dnevnik dunajski, ki je bil vedno pravičen nasproti Slovincem, preneha koncem tega leta. Na njegovo mesto sami sebe priporočajo nemški krščansko-socialni dnevniki, ki so proti slovanstvu in zlasti nasproti Slovincem čisto še bolj »štramtajč«, kakor ostali nemški listi. Mi priporočamo nemški dnevnik »Union«, ki izhaja v Pragi (Jungmannova ulica 21) in ki krepko zastopa koristi avstrijskih Slovanov. O Slovincih je vedno dobro poučen, marljiv tolmač njih teženj. Prinaša tudi prevode jugoslovanskih in slovenskih del in ravno kar ima v dovršenem prevodu pripravljen spis o plemiču, ki je hotel ustanoviti jugoslovansko kraljestvo, nekaj predhodnik novodobnega trializma.

Gorenjske novice

Tržiške novice. Zadnji petek smo pokopali dolgoletnega okrožn. zdravnika gospoda dr. E. Jagodica. Umrl je v Gradcu, kamor se je odpeljal zdraviti. Prepeljali so ga v Tržič in pokopali v grobnico družine Deu. Naj počiva v miru! — Treba bo naročiti zopet časopisje. V novem letu hočemo vrlemu »Domoljubu«, ki ima lepo število naročnikov med nami, vsi zvesti ostati in mu mnogo novih pridobiti. Nobena krščanska hiša bi ne smela biti brez njega. Zadržajmo slabo liberalno in socialistično časopisje, ki je kuga za pošteno krščansko ljudstvo in delajmo na vso moč, da se katoliško razširi. V tem smislu vsem tržiškim naročnikom vesele novo leto!

g Iz Žabnice. V zadnjem času so se začele nekako množiti manjše tatvine pri nas in v okolici. Vse je prišlo uzmo-vičem prav, celo žepni robci in plence, ki so se sušile. — Na Silvestrov dan, to je v nedeljo dne 31. t. m. popoldne ob 3. uri priredi naše K. s. izobraževalno društvo dramatično predstavo s sledečima igrama: 1. »Oh, ta Polona«, burka v dveh dejanjih. 2. »Prisiljen stan je zaničevan«, veseloigra v treh

dejanjih. — Vstopnina: sedeži po 50 h, stojišča po 30 h, za člane in nečlane enako. K prav obilni udeležbi vabi odbor.

g Naklo. Prostovoljno gasilno društvo v Naklem priredi v nedeljo, dne 31. decembra ob pol 4. uri popoldne predstavo »Na betlehemskih poljanah«. Božična igra v treh dejanjih, s pridevkom prihoda in darovanja treh Kraljev. Nastopilo bode 12 oseb. Vstopnina je: sedeži 80 vin., stojišča 30 v.n. Otroci plačajo polovico. — Dohodki bodo v prid društveni blagajni. Za obilen obisk se najvljudneje priporoča odbor.

g Koroška Bela. Slovensko katoliško izobraževalno društvo ima v nedeljo dne 31. decembra popoldne ob 3. uri svoj letni občni zbor. Vabljeni ste vsi člani in tudi vsi prijatelji društva. Kdor se želi izobraziti in hoče postane ga razvedrila, naj se vpiše v prepotrebno izobraževalno društvo! Čim močnejše bo društvo, tem več koristi bo od njega. Prosimo vas tudi, da ostanete vsi naročniki »Domoljuba« zvesti. Agitirajte in pridobivajte novih članov. Zakaj list, ki prinaša toliko zanimivega in je vendar pri vsej svoji obsežnosti tako poceni, stane samo 3 K, se mora razširiti v vsako krščansko družino. Zato pa sedaj ob novem letu vsi na delo za »Domoljuba«. Enako se naročaje na druge dobre časopise. Denar, izdan za dobro časopisje, ni zavržen, ampak obrodi obile obresti. Proč pa s slabim in protiverskim časopisjem! Pokažimo, da smo zavedni katoličani!

g Sora. V tukajšnji novoustanovljeni občni so se vršile dne 11. decembra občinske volitve; bilo je izvoljenih 14 odbornikov. Izmed teh je bil dne 21. t. m. izvoljen županom gospod Franc Lušina, posestnik, Gostče, in z njim 5 svetovalcev. Končno se zahvaljujemo volilcem iz sosednjih občin, kateri so volili in dali pooblastila našim vrlim somišljenikom S. L. S.

g Iz Železnikov. »Slov. Dom« je pisal pred kratkim pod marko »navigatorski klerikalnega županstva« sledeče: Sedaj leži na bolniški postelji reven delavec, oče štirih nedoraslih otrok. Žena njegova je šla prosit župana da bi ji naredil ubožni list za okrožnega zdravnika. Seveda naš župan, ki je po svoji pravičnosti in objektivnosti daleč okoli znan (da bi bil le Korl Dolenc tako znan!) je to odrekel. — Na te besede sledeče pojasnilo. Imenovani delavec je pri liberalni sodarski zadrugi, ki ji načeluje daleč na okoli znani ljudski »dobrotnik«, ki je že skoval veliko tožbo proti našim pristašem — Karel Dolenc. Njegova dolžnost bi torej bila, da bi bil vpisal zadružne delavce v bolniško blagajno. Tega pa on ni storil in tako kruto zanemaril svojo dolžnost. Na koga torej pade odgovornost, če je sedaj imenovani delavec, ki je daroval svoje žulje narodno napredni stranki, brez podpore v bolezni? In kdo je v prvi vrsti sedaj dolžan skrbeti zanj? Korl, ali vest odgovor na to vprašanje? To je torej liberalno srce, za par soldov so

boji, ko pa treba plačati, pa kriči: »Alo, občina, župan plačaj!« Kako se je pa Martink izrazil o sedanjem županu, pa le brez strahu na dan z besedo, kajti, če bi bila le količkaj v škodo sedanjemu županu, bi jo bili vi že najmanj stokrat ponovili. Saj se dobro poznamo. Karel Dolenc naj se pa gre najprej učiti slovenskega jezika, da ne bo nadlegoval c. kr. okrajnega glavarstva s takimi kolobocijami in stavki, ki nimajo ne glave, ne repa, misli pa nobene. Ubogo glavarstvo, ki mora dan za dnem prežvekovati take čenče. G. Thaler, ali ste prebrali, predno ste podpisali? Kar se pa tiče očitka, da tukajšnje županstvo pošilja uradna »lažnjiva« poročila na oblasti, je pa pripravljen gospod župan za vsako tako dokazano uradno laž izplačati po 50 kron (reci pedeset kron). Res je pa ravno nasprotno, da je narodno napredna stranka že poročala reči na c. kr. oblasti, ki so bile vse prej kot resnične. Primite torej najprej sebe za nos, potem pridite z metlo pred županski prag. Potem pa se čuti naprednjak še užaljenega in piše: Kompetentno oblast smo na to že ponovno opozorili, toda niti z mazincem ne migne. Državni uradi bodo v naših očeh izgubili vso veljavo, če bodo tako postopali, kje naj iščemo pravice, če nam je že država ne da več. O, država bi že mignila, samo da bi imela povod, ker pa ne migne niti z mazincem, je to znamenje, da nismo lagali mi, ampak vi. Ampak gorje vam, državnim uradom, ko izgubite veljavo v očeh naših naprednjakov. Kajti če železniški Korl pride enkrat nad vas, potem bodo padale zvezde z vaših službenih ovratnikov, ker naš Korl je silen mož, Krpan je bil muha proti njemu.

g Iz Breznice. Katoliško izobraževalno društvo na Breznici vabi na zabavni Silvestrov večer, ki ga priredi v dvorani »stare šole« v nedeljo, 31. decembra 1911. Spored: 1. »Zaklad«. Narodni igrokaz v štirih dejanjih. 2. »Županova Micka«. Veseloigra s petjem v dveh dejanjih. Začetek točno ob šesti uri zvečer. Vstopnina: Sedeži I. in II. vrste 80 h. III. in IV. vrste 60 h, ostali sedeži 50 h, stojišča 30 h. Udje imajo na stojišču prost vstop. K obilni udeležbi najuljudneje vabi odbor.

g Iz Mekinjskega. Tukajšnje izobraževalno društvo bo priredilo na novega leta dan 1912 ob pol štirih popoldne v Društvenem domu božičnico s sledečim sporedom: 1. Wagner-Farkaš: Koračnica drvocjepaca; 2. Brož: V božični noči, fantazija; 3. Hruza: Na šumskem izvoru, valček, udarja tamburaški zbor »Planinka«. 4. »Čarovnica s Pohorja«. Čarobna božična igra v petih slikah; priredil F. R. (novost). 5. »Rojstvo Kristusovo«. Živa slika. Božičnica bo nudila mnogo dušnega vžitka. Zato pridite v obilnem številu!

g Iz Smlednika. C. kr. poštnemu ravnateljstvu v Trstu. Naša poštarica Ciuha tako-le uraduje: Ob 9. uri popoldne odda poštnemu selu pošto, ki je prišla iz Medvod. Potem skrbno zaklene uradne prostore in namesto da bi

čakala do 12. ure strank, kakor ima ukazano, se celo popoldne nepretrgoma doma greje, kuha in šiva. Če imaš kaj opraviti na pošti, potem jo išči povsod drugod, v uradu je ne boš videl. Ako je pa že zjutraj odšla z doma, ti bo morda na uslugo kar njena dekla Micka, ki je že večkrat vso pošto sama odpravila; pravijo, da že vse zna, samo na čenče in nakaznice še ni izučena. Popoldne pa poštarica Ciuha uradnih ur sploh ne mara imeti. Višek njene ljubeznjivosti je ta, da ob vsaki priliki obsipa naše pošteno ljudstvo s psovskami. To »uradovanje« se je naučila iz »Jutra«, »Naroda« in »Zarje«. Tako dela c. kr. uradnica! Kdor ne verjame, naj pride gledat! — C. kr. deželnemu šolskemu svetu povemo, da misli ta ženska svojo »vzorno« pošto predstaviti v šolsko poslopje, da ji ne bo treba hoditi iz hiše. Sicer pa že zdaj doma v kuhinji večkrat uraduje. Imamo priče. Ali smo res na Kitajskem? — Travo sliši rasti neki učiteljček iz naše fare, ko proročuje 20. t. m. v Slov. Narodu! Smledniku liberalna nebesa. Za danes bodi povedano samo to: ako je dotični domišljavi učitelj tako otročji, da misli prepeljati županski stolec v Trboje, se bridko vara. Greben, ki je temu človeku zrastle, mu bo prav kmalu ponizhan in niti njegov prijatelj baron Lazarini ne bo imel zdravila zanj. — Za župana je bil 17. t. m. izvoljen soglasno pristaš S. L. S. g. Anton Burgar. Doslej je že županil Smledniku 40 let. Bog ga živi!

g S Suhe nad Kranjem. Ljudska knjižnica »Belca« ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 31. t. m., ob pol štirih popoldne na Suhi v Unkovi hiši. Na dnevnem redu so poročila odbornikov, volitev novega odbora in za vse prijatelje knjig zanimivo predavanje: »Zakaj, kako in kaj na berem?« Zato vabi odbor vse člane iz domače kakor tudi iz sosednih vasi k obilni udeležbi. Ker je knjižnica baš sedaj nakupila veliko število novih lepih knjig, se bodo ta dan celo popoldne izposojevale. Pridite po lepo berilo za pouk in zabavo v dolgih zimskih večerih!

g Volitev župana na Bledu. Dne 13. decembra 1911 je bil izvoljen za župana na Bledu gospod nadučitelj Rus. Prvim svetovalcem pa je bil soglasno odbran okrožni zdravnik dr. Benedik. Dne 29. novembra 1911 novoizvoljeni občinski zastop na Bledu naj zastavi vse svoje moči, da pride zdravišče Bled do potrebnega vodovoda in električne luči. Ta dva faktorja sta najnujnejša za procvit Bleda.

g Občinske volitve v Lescah. Dne 13. t. m. smo imeli občinske volitve. Novi občinski odbor šteje nad polovico pristašev Slovenske Ljudske Stranke. Premoč je torej na naši strani. Zlagano je tedaj poročilo v »Slov. Narodu«, češ, da so zmagali liberalci na celi črti in da je v odboru samo eden klerikalec. S. L. S. dviga zmagonosno svoj prapor tudi v Lescah! Živelci zavedni naši volilci!

g Iz Selc nad škofjo Loko. Naši liberalci so pa res kunštni; tako gotovo so bili prepričani, da zmagajo pri občinskih volitvah, kakor je amen v očenašu. »Pri državnoborskih volitvah so zmagali klerikalci, sedaj jih bomo pa mi nasekali,« tako so se ustili. Teden za tednom je prinašal »Slovenski Dom« dopise, in kdor jih je bral, je moral biti trdno uverjen, da je liberalna zmaga zasigurana. Saj pri klerikalcih tako vse propada, le liberalno pivsko, a ne pevsko društvo stoji na trdnih nogah. In kako bi tudi liberalci ne zmagali! Ljudje božji, pomislite, če vam agitirajo taki možje kakor Čot — tega človeka menda že tudi drugod precej poznajo — Jakc s svojo trdno moralno, pa šlibar, ki je svojo brihtnost pokazal svoje dni pri cestnem odboru, in drugi njim podobni, potem se morajo klerikalci poskriti kakor ščurki pred lučjo. In računali so ti ljudje in šteli in našli so toliko svojih, da je bilo izključeno, da bi klerikalci kje prilezli na površje. V najslabšem slučaju pa so zagotovo trdili, da dobijo drugi razred in podobno Dolenjo vas. A glej ga spaka, za enkrat so pa le imeli smolo. Naši liberalci imajo namreč to dobro lastnost, da se večkrat zaračunijo — kajne, g. šlibar, vi že veste. In tako je bilo tudi tu; ti preklicani klerikalci so jim vse rajtenge prekrižali na dar. 5. decembra in jim nasvetovali, naj raje gredo v Tripolis, tam bi taki junaki kakor Beštrov Aleš in Birtovc iz Dražgoš s svojo bojevitostjo več dosegli, nego pa v Selcih. Pa že menda delajo po laškem vzgledu, ker tepeni so bili strahovito. V tretjem razredu so naši dobili 605 glasov, liberalci samo 156, v drugem razredu naši 300, liberalci 72, v prvem razredu naši 177, liberalci 44; v podobčinah Dolenja vas naši 104, liberalci 18, Selca naši 211, liberalci 9, Češnjica naši 195, liberalci 31. Tako so jo liberalci dobili po glavah s tistimi cepci, o katerih se je učitelj Jeglič izrazil, da bodo z njimi kmetje pogнали vse zadrugarje iz Selske doline. In tako tudi mine svetá slava, si je mislil g. štopca, ko so mu te številke zaplesale pred očmi. Ta mož je učitelj v Dražgošah in je nedavno dobil dopusta pol leta, ker je gospode pri okrajnem šolskem svetu prepričal, da je nervozen. To pa to, v šoli ne more sedeti, od hiše do hiše je pa lahko agitiral; hudomušneži so hoteli trditi, da so ga volitve čudežno ozdravile. Tudi pri volivni komisiji je kot zaupnik svoje stranke zdržal cela dva dneva na prepihu in slabem zraku, in šele tedaj, ko je padla zadnja njegova nada, Dolenja vas, ga je tako prišla nervoznost, da je vstal in jo odkuril k šlibarju mirit si živce. Pa še nekaj moramo omeniti. Veliko dobroto je storil g. štopca našim ljudem s tem, da je seboj pripeljal svojo bando, hočemo reči svoje zveste učence, katere smo imeli čast spoznati posebno v Beštrovem Alešu in Birtovcu. Ta dva sta nadkriljevala vse druge v tem, da sta po vseh paragrafihih olike in omike napadala in psovala naše ljudi in iskala prepira. Tako sta tudi v agitacijskem lokalu pri štefanu prav na »fin« način napadla kaplana Sedeja z raznimi psovskami in mu grozila s pestjo, seveda zato, ker se je ta gospod drznil voliti s pooblastilom in ju je pohvalil, da se znata tako lepo in fino obnašati. Ljudje, zapom-

nimo si dobro, da je to delo liberalnega učitelja. Ko so ti olikanci uvideli, da ne opravijo pri naših ljudeh ničesar in jim je zmanjkalo bojevitosti, so jo popihali k svojemu pristašu šlibarju, da vtešijo žalost v pijači. Pa tudi šlibarja so menda morali precej tolažiti, ker ta mož, bivša liberalna glava, je v podobčini Selca dobil cela dva glasova; šaljivci so trdili, da je bil en glas učitelja Jegliča, eden pa šlibarjev. Pijani slavnega poraza so se liberalci razšli pozno v noč vsak na svoj dom, se razume, da s primernim vpitjem. Nekateri so hoteli vedeti, da je Bešter hotel svoje ljudi kar po svoji bremzi domov potegniti, pa so bili tako težki in naštopani, da jih vrv ni držala. Sicer pa šalo na stran. Čast selški fari, ki je pokazala, da je vsa v taboru Slovenske Ljudske Stranke; zato so se pa tudi temeljito opekli liberalni Železnikarji, ki so se bahali, da bodo samo s svojimi glasovi toliko pomagali, da bode padla selška klerikalna trdnjava. No, klerikalna trdnjava ni še padla, ampak še bolj trdno stoji in bo tudi stala, čeprav to liberalcem ni všeč.

g Z Bleda. Vendar je prišel g. dr. Hočevnar enkrat do sape po zadnjih volitvah, mlinski Repe menda še zdaj ni. Tudi ni čudno, saj sta tudi izmed 48 kandidatov najmanj glasov dobila, in to boli. No pa, kakor rečeno, g. dr. Hočevnar se je že oddahnil in sedaj preliha po »Slovenskem Narodu« krokodilove solze zavoljo žalostnega pogreba liberalne stranke na dan volitev. Tolaži se s tem, da je S. L. S. zmagala s samo čisto goljufijo in z naravnost predrznm preziranjem vseh postav. »Slovenski Dom« je že mesec pred volitvami vpil, da klerikalci pobirajo pooblastila, katera kar otroci podpisujejo, in pozival državno pravdnštvo, da naj stori konec temu peklenskemu početju. In še danes čakamo državnega pravdnika, da nas tira v temno ječo. In komisijsi, v kateri je tudi sedel visokoučeni g. Repe, ni niti na misel prišlo, da bi preiskovala razne podpise. In glejte, tisti dr. Hočevnar, ki je pred začetkom volitev vstal in slovesno ugovarjal vpricho glavarja, da bi bila volitev postavna, ta dr. Hočevnar se po volitvah niti pritožbe ni upal vložiti, čeprav so bile po njegovih besedah (saj misli ne tako) povsod same nepostavnosti. Ej, g. doktor, ali je to vredno resnega moža? Na vse štiri strani sveta vpije o samih nepostavnostih, pritožbe pa ne vložil! Tako delajo otroci. Dvoje pa je zanimivo pri teh volitvah. Liberalci si niso upali napisati nad listo kandidatov: liberalna (oziroma narodno-napredna) stranka, temveč »gospodarska stranka«. To pa zato, ker so liberalci po celem Kranjskem vsled svoje skrajne nesposobnosti tako prišli ob kredit, da noče biti noben človek več liberelec. Da so pri nas ljudje sami zahtevali ime »gospodarska stranka«, to kaže, da so volili z liberalci marsikateri, ki nečejo biti liberalci, ampak so imeli kake druge ozire. Drugo pa, kar moramo pribiti, je to, da liberalci v »Slov. Narodu« slovesno oznanjajo, da naj zdaj »klerikalci« sami delajo za prosep Bleda. Tega ni treba še oznanjati, saj je to že itak pribito, da liberalci za Bled še nikoli nič storili niso. Za časa Peternelovega županovanja je izkazal zdravški list 4000

tujcev, letos 8000. Če je g. Peternel vrgl 5000 kron v jezero za studence, se to ne pravi za Bled delati. In kaj je pa g. dr. Hočevnar naredil za Bled? Ljudje božji, povejte! Sami smo bili dosedaj in sami bomo sedaj, to smo mi že davno vedeli, ker liberalci še nikdar niso bili za nobeno delo, kakor kažejo mični zgledi raznih liberalnih gospodarskih zavodov po Kranjskem. Toliko, če pa treba, pa še kaj več. — Volivec S. L. S.

Dolenjske novice

d Na Krki so pokopali dne 20. decembra 1911 vrlega načelnika Orlov Josipa Straha, ki je umrl v zorni mladosti, star šele 20 let. Bil je dvakrat previden in je vdano prenašal svojo bolezen. Pogreb, ki sta se ga udeležila telovadni odsek Orel in Marijina družba z zastavama, je pokazal, kako vsestransko priljubljen je bil pokojni mladenci. Prihitieli so mu zadnjo čast izkazat bratje Orli iz Ambrusa, Dobropolj, Lašč in Šmarja v kroju, nekako okoli 50. Drugih udeležnikov pogreba pa je bilo toliko, da pravijo, da tako lepega pogreba še nihče ni imel na Krki. Ginljiv nagrobni govor mu je govoril v slovo »Zvezin« načelnik brat Vojteh Jeločnik iz Ljubljane in domači predsednik Franc Pešec. Bog potolaži žalujočo rodbino ob tej britki izgubi, pokojniku pa daj večni mir in pokoj!

d A'dovec pri Žužemberku. Pri nas so se vršile občinske volitve za občinski odbor 28. septembra t. l. ter so izpadle v splošno zadovoljnost, ker je dobila vsaka vas prime no število odbornikov, po dva do tri, kar do sedaj ni bilo. Samo nekaj je nezadovoljnih, po večini takih, ki samj niso prišli v odbor. Eden izmed njih je izkrpucal pritožbo, ki pa ni bila družega, kot nelep napad na župnika, kot bi bil isti največji lopov in slepar. To pritožbo je zavrnila c. kr. deželna vlada kot neosnovano in neutemeljeno. Tako so dobili pod nos vsi tisti, ki so sestavljali pritožbo, kakor tudi vsi njihovi svetovalci, ki sedaj za zajutrek »Jutro« frustikajo, za južino pa »Slov. Dom« hrustajo. Dober tek!

d Šmarjeta. Strašno, kako letos kradejo! B-ali ste že o tatvini v našem župnišču. Zdj pa so uzmoviči razbili vrata pri hramu Janeza Per iz Dolenje vasi ter mu odnesli en veder »ta boljšega«, pa en veder petijota; za nameček en »firtof« jaboljk. — Gruntov je pri nas vedno več na prodaj. Ali je drugodi tudi tako? Zdi se, da ljudje ne znajo več varčevati. — Vino pri nas drže precej visoko. Je nekaj res izvrstne kapljice! Pa vendar nekateri ne store prav, da ga ne prodajo! S časora bodo malo pobili, malo razdali, denarja pa nič dobili. Kupci, pridite tudi k nam pokušat in kupovat! — V soboto, 16. decembra 1911 je bila tu iz Krškega komisija glede šole. Sklenilo se je se-

zidati novo šolo. Janez Poljanc je obljubil, da bo že dal potrebnj prostor... Cenil pa je prostor za šolo in vriece zraven 4000 kron; to ni slaba odškodnina! Da bi se vendar enkrat ta stvar uredila!

d Popotnik Trebnje - št. Janž. V Mokronogu so mi povedali, da je Zlajpah s svojimi drugovi pogorel z rekurzom zoper občinske volitve in tega požara vsi mokronoški gasilci niso mogli pogasiti. V Tržišču zvem, da je 10. t. m. v natlačeno polni dvorani izobraževalnega društva predaval g. kaplan Komljanec iz Škocjana o svobodomiselstvu. Iz Tržišča jo mahnem pa v Gabrijelske hribe, kjer so mi povedali, da je svobodomiselnega očeta sin Franc Starina vzel očetu nad 1200 K in pobegniti čez lužo ter tako pokazal, da se mu šli očetovi nauki v srce. Iz Gabrijelskih hribov jo uberem pa v št. Janž; tam so imeli od 18. do 19. t. m. duhovne vaje, katere so vodili prevzvišeni gospod knezoškof v družbi g. Kalana; tamkaj sem mislil opraviti spoved in se poboljšati, da bi liberalce več ne pikal, a kaj, ko nisem mogel na vsto, ker je bilo toliko ljudstva; zato bom pa še tudi v bodočem letu potoval po Mirni dolini in vse novice, velike in male, žalostne in vesele, z dovoljenjem gospoda urednika onešal na »Domoljubov« veliki zvon. Vsem prijateljem in pa naročnikom »Domoljuba« pa želim vesele praznike in srečno novo leto ter želim, da se velika množica ljudstva naroči na »Domoljuba«, ker:

Kaj bi, kaj bi za manoj hodili,
za novice me vedno prosili;
kronce tri vsak rajši bi dal,
in zato »Domoljuba« svojega brat

d Studenec pri Krškem. Vkljub steklemu divjanju naših liberalcev in njihovim ostudnim sleparijam in nasilstvom je 14. decembra občinska liberalna trdnjava na Studencu padla. Drugi in tretji razred sta v rokah naših odločnih mož; prvi pa je ostal v posesti liberaluhov edinole po izdajalstvu nekega moža, ki se je dosedaj prišteval S. L. S.

d S Police pri Višnjigori. Šele po dobrih šestih mesecih so naše občinske volitve priletele na uho dopisnik »St. Naroda«, ki v njem ljubeznjivo imenuje nas občinske odbornike in našega župana analfabete, najneznatnejše možiceljne in klerikalce. No, no, kaj smo vam pa mi na poti? Vas je kdo izmed nas razžalil ali kaj, da ste tako budi? In šele čez šest mesecev! Kaj ste ta čas spali ali pa po naših poljanah zajčke lovili? Pa ne da bi šli zaradi nas v »Narod« kozle streljat? Seve, to je bolj po ceni in se vam ni treba prerivati po hosti. In Bog sam večni ve, kje ste to zvedeli in slišali, kar ste v »N.« pisali! Torej tako dolgo ste se z resnico metali, da ste jo tako nečedno ob tla vrgli? Vi ne veste, kako se nam zdaj hlače tresejo pred vami! Oh, kaj bo, kaj bo, če se vam še enkrat zamerimo! Oh, saj obljubimo, da se bomo poboljšali. V farovž ne bomo več hodili, ker, no

zamerite nam, nismo vedeli, da je tolika sramota v farovž hoditi, ampak k vam bomo šli po svete, in kar boste vi rekli, to bomo pa storili! Pa ker ste vendar malo od rok, vas zato prosimo, da bi nam povedali — pa na tihem — kdo je vaš zaupni mož na Polici, da bo vaša podružnica, in bomo k njemu hodili po svete? Potem pa ne boste rekli, da smo klerikalci do kosti, ko še do kože ne bomo. Ali veste, kje bi vam najboljšo kazalo? Le vprašajte našega gluhega Jožka, ta vas bo že na pravo pot pripeljal. . . . Oh, pa še nekaj! Zdaj smo mislili, da je za župana vsak dober, ki je zdelal pri nas poliško šolo, da je le pošten od nog do glave; zdaj ste nas pa vi tako podučili, da mora biti tudi priljubljen pri c. kr. uradih, da bo vobče priljubljen in spoštovan mož! Tega nismo vedeli, mi tepci zabiti! Hvala vam tisočera za lepe nauke in podučenje! Veste kaj! Najboljše bo, da boste pri prihodnjih občinskih volitvah vi general in nas boste vi vodili — do zmage! Da vam bo pa zmaga olajšana, bomo pa svoje izkaznice in glasovnice kar k vam poslali in vi jih razdelite med c. kr. uradnike; ti naj izbere mesto nas občinske odbornike, ti pa župana. Frdamiš, to bo komod, ko se nam ne bo treba tako pehati za te ljube občinske stolčke! In navsezadnje, kaj ne bomo mi najneznatnejši možiceljni, ko smo v svoji neznanosti nevednosti mislili, da so uradniki zavoljo nas, ne pa mi zavoljo njih? Da se vam bomo pa še bolj prikupili, kot smo se vam že, vam na uho povemo, da smo naše zajčke podražili za dobrih 200 kron, občinske doklade pa znižali za 12 procentov. Ali nismo tedaj pridni? Ampak nikarte nas hvaliti v »Narodu«, sicer bodo ljudje rekli: gliha vkup štrih!

d Iz Prežganja pri Litiji. Letošnje leto je bilo silno suho, vendar je bila jesen mila, tako da so nekateri poljski pridelki, kakor repa, dobro obradili. Pri nekaterih posestnikih je bila samo ena 4 do 5 kil težka. To je dobro, da se bodo mogle plemene prasice ohraniti za drugo leto. — Fantje Orli vrlo napredujejo; vsako nedeljo in še v delavnikih se tehnično in duševno izobražujejo. Surove navade, kot pijančevanje in ponočevanje, bodo večinoma same po sebi izginile.

d Vo'avlje. Pri nas pa tudi po drugih vaseh občine Trebeljevo vsako leto veliko prašičev za rdečico ali svinjsko kugo pogine. Nekateri posestniki imajo ogromno škodo, zlasti še vsled slabe letine in vsled nizke cene prašičev; meso je pa vključ temu silno drago. Tukajšnji posestnik Mihael Je-ant je dobil 300 K podpore od deželnega odbora za napravo novega vzornega hleva za živino; to je prvi vzorni hlev v občini. Šla sta mu posebno na roko prejšnji poslanec Josip Mandelj in deželni odbornik dr. Lampe.

d Trebeljevo. Meseca novembra je okrajni živinozdravnik Demšar predaval v šoli na Prežganju zlasti o živinskih boleznih; posebno je priporo-

čal proti rdečici pri svinjah cepljenje; da bi se vsaj vsi posestniki tega pomočka poprijeli in se vsako leto oglašali za cepljenje; velike škode bi se obvarovali. — Za razna močna krmla po polovični ceni za rejo prašičev se kmetje zelo oglašajo, da bi bilo le kaj izdatne podpore. Upanja ni veliko, ker vladna počasnost, še bolj pa lenoba in premalo smisla za kmečko bedo zadržuje ali tudi uniči posredovanje poslancev in olajšanje po suši prizadete škode.

d Umrlj. v Vrdnjeku pri Kresnicah dne 11. t. m. ponoči Anton Pregelj, posestnik in strojar ter dolgoletni ključar podružne cerkve, v starosti 76 let. N. v m. p.!

d Gradac. Z vnetimi besedami se baha neki liberalček v »Slov. Domu«, kako da so zmagali liberalci pri zadnjih občinskih volitvah, to pa je pozabil dostaviti, da še do sedaj — po preteku enega meseca — nimajo župana zato, ker je zoper volitve vložena pritožba. Vodilna misel naših liberalcev v politiki ni blagor občine, temveč nje propad; uresničiti hočejo one nauke, ki jih črpajo iz »Slov. Doma« in po katerih že sami živijo, namreč: upor zoper vse, kar dobrega obstoji, čistiželjnost, zapravljanje in nenavnost. Ker pa njihov političen namen ni svet, zato se tudi ne ustrašijo poslužiti se nepoštenih in nepostavnih pripomočkov v doseg tega svojega namena. — Poleg »Slov. Doma« je še nekdo drugi, ki nam oznanja take ali vsaj tem podobne krive nauke; namreč tisti, ki je seboj odnesel volilni imenik tretjega razreda, tako da nam ni bilo mogoče ga pogledati; tisti, ki je za časa občinskih volitev na Krasincu možake kar k sebi na dom klical, ob polnoči po Otoku hodil, ljudi budil, za pijačo plačal, da bi na ta način dobil zadostno število glasov zase in za svoje somišljenike. — Tisti pa, ki vse te nauke izvršujejo, so: v prvi vrsti dva grajščaka, polna mržnje in sovraštva do vsega, kar po katoličanstvu diši. Tretja veja, ki je na istem deblu zrastle, je »večni študent«. Ker pa je dotični »večni študent« na Krasincu na dan volitev hodil med volilci z brezovo šibo v roki; se je neki možak izrazil, da »večni študent« blago obrača. Da, da, več bi koristil Gračanom in Krasinčanom, če bi jim blago obračal, kot s tem, da skrbi za njihove odbornike. K tej trojici se častno družijo oni, ki so ga volitve stale veliko truda in stroškov, oni, ki bi rad župan postal in z nami tako ravnal, kakor z blatom, kadar iz njega lonce dela. Seveda ni manjkalo pri volitvah dičnega krasinskega župana, ki v svoji občini izvršuje samo to, kar mu narekuje njegov liberalni ata — tako namreč sam dotičnega imenuje. — S tem smo hoteli pokazati, da se že tudi pri nas v Gradacu dani, da se hočemo otresti liberalnega jarma in novodobne grajščinske tlake.

d Ribnica. Pri občinskih volitvah krasna zmaga. Dobili smo vse tri razrede in dve podobčini, le v podobčini

Ribnica je zmagal grajščak Rudež s pomočjo uradnišva. Pr. hodnjič več, ko bodo glasovi prešeti.

d Boštanj. Liberalci pravijo, da bi bil Mišjakov Pepe dober za župana. Pa ta je že bil enkrat, a se je slabo izkazal. 200 K denarja je bilo premalo v blagajni, ko je pustil županstvo. Sicer bodo župana že odborniki izvolili izmed sebe. Mi moramo samo gledati, da izvolimo dobre in poštene odbornike. Če bodo odborniki vsi dobri in poštene, bo tudi župan dober in pošten. — Vas Boštanj ima sedaj 7 odbornikov, torej skoro toliko, kakor vsa ostala občina. Pot skozi vas je pa taka, da bi vseh sedem odbornikov ostalo v blatu, če bi jih na voz naložil. Zato si moramo izvoliti druge, take, ki bodo odstranili cestno in liberalno blato. — Lojze in drugi liberalci groze, da bodo tožili vsakogar, ki govori o primanjkljaju v občinski blagajni. Pa se vendar čudni, vi liberalci. Saj ste vendar sami morali brati v očitni seji dne 2. julija, da je v blagajni manjkalo 514 K denarja. Kar tožite deželni odbor, oziroma revizorja, ki je ta primanjkljaj dognal.

d Popotnik iz Mirne doline. Na Trebelnem sem se oglašil pri enem znanem gostilničarju, ki mi je rekel, da so pri občinskih volitvah zmagali pristaši S. L. S., liberalci so pa želi ti ste češplje, po katerih se jim je skominalo že, ko je bil župnik Hladnik izvoljen za poslanca. — V Mokronogu sem pa bral, kako se liberalci že zaletujejo v mirnega župnika iz St. Janža in ga že zmerjajo. Povejte, ljudje, to ljudem iz St. Janža! Liberalci začne glodati kakor podgana in ne more mirovati! Potem pa govore o ljubezni in o miru! Poznamo vas! Kako radi imate kaplana iz St. Ruperta — sem slišal pri Movčejnu. Kaj pa je naredil? Par glasovnic vam je prekrizal in že taka jeza! Jaz pa pravim: Nobeden naj ne gre v St. Rupert liberalcem pomagat, — nikar ne hodimo po kostanj v žerjavico za St. Rupertske liberalce! Ako moremo pomagati, pomagajmo poštenim možem do veljave in veljavo in čast S. L. S.! Liberalci, — oglejte se v ogledalo Slov. Doma, kako ste grdi!

Notranjske novice

n Vrhniški trgovci so se zavezali proti globi 100 K 17. decembra t. l., da radi neznosne draginje v sedanjih razmerah ne bodo več dajali svojim p. n. odjemalcem ne za Novo leto, ne za Veliko noč ali v kakem drugem letnem času nikakih daril, ne v denarju, blagu, ne kot popust pri računih ali na kak drug način. — Dalje se je sklenilo, da se ne bode dajalo društvom nobenih dobitkov ob prirejanju tombol ali drugih veselje. Istotako se je sklenilo, da se reklamni koledarji ne bodo več delili. Namesto noveletnih daril so

se pa vrhniški trgovci zavezali prispevati gotove zneske za vrhniške uboge in druge dobrotelne namene.

n Iz Budanj. Tukajšnja šolska mladina bo imela dne 6. januarja 1912 popoldne šolsko veselico s petjem, deklaracijo in tremi kratkimi igrami. Dne 24. decembra t. l. so blagoslovili kip Marijinega Srca v tukajšnji župni cerkvi, kateri kip je v resnici prav lepo izdelan.

n Iz Slavine. Kolikor bolj se bližajo občinske volitve, toliko bolj se množe laži liberalcev, s katerimi skušajo preslepiti volilce. Ker ne morejo več zakrivati slabega gospodarstva pri svoji mlekarni na Prestranku, izmislili so si zadnji čas, da hoče S. L. S. prestatiti občinsko pisarno v Slavino. S to lažjo skušajo premotiti zlasti volilce v Matenji vasi in Rakitniku; zakaj, to dobro ve »kmet« Durjava. Da se volilci ne boste brez potrebe razburjali, Vam izjavljamo, da o kakih preložitvi občinske pisarne v Slavino niti nihče ne misli. — Kdor pa Vam bo kaj tacega pravil, tega primite za njegov lažnjivi jezik, ter ga opozorite na volilni zakon, ki prepoveduje trosenje vsake laži, katera bi zamogla vplivati na izid volitve.

n Gorenji Logatec. Pred kratkim se je ponesrečil v gozdu Tomaž Lampe, nekdanji cerkovnik v Jekovcu pri Planini. Drevo je padlo nanj. Predno je prišla pomoč, je bil mrtev. Pred tednom je zadel mrtvoud p. d. Šrangarja iz Kavc. V cerkvi je sedel pri »zornici«, pa krat je zdihnil, glavo nagnil in bil v hipu mrtev. Dne 17. decembra t. l. je umrl v Blekovi vasi Ivan Istenič p. d. Mihe. Bil je zvest in odločen pristaš S. L. S. Vsi trije, ki naj v miru počivajo, so pustili več malih nepreskrbljenih otročičev. Žalujejo žene pa naj tolaži Bog! — Pri g. Sajovicu se dobe plave kroglice za v petrolejne svetilke. To namreč poveča svetlobo luči in s tem prihrani mnogo petroleja. — K r e g a j o s e. Kdo? Naši liberalci nad gospodom župnikom, češ da ne podpira liberalcev in ne pozna ljubezni do bližnjega, čeprav pridiga o nji. Gotovo so naši liberalci pričakovali, da bo č. g. župnik rekel: Farani moji! vem da je napačno in proti naši vesti voliti liberalce, voliti tiste, ki stopajo roka v roki zoper cerkev, vendar da ne bo zamere, kar vsi liberalce volimo! Prali so Fr. Isteniča v umazanem »Slov. Domu«. On pa je bil tega zelo vesel in je rekel: vsaj vedo ljudje, da kaj delam. Ako bi držal roke križem in kimal, bi pa nobeden ne vedel zame. — Občinske volitve so izpadle za liberalce, a pritožili smo se, ker so se godile od strani liberalcev mnoge nepostavnosti. Zlasti so ljudi zapeljevali z raznimi lažmi, da bo Istenič župan itd. To pač ni mislil ne on in ne drugi še za enkrat, čeprav ima on več v peti, kot več onih, ki vlečejo liberalno verigo — v glavi!

n Ustije. Vendar enkrat! Volilni imenik za občinske volitve na Ustiji je c. kr. okrajno glavarstvo Postojna uradno ovrгло in županstvo je dobilo

ukaz, da sestavi nov volilni imenik. Saj ni čuda! Volilcev vseh treh razredov je 348, reklamacij pa je bilo vloženih od obeh strani 200! Prav je, da gre tak imenik rakom žvižgat! Prav res liberalno. Štiri mesece smo čakali, zdaj bo treba najbrž zopet štiri mesece, da dobimo nov delaven občinski odbor. Zdaj si je župan in odbor še nekaj življenje podaljšal, da ne bo treba vzdihovati, češ: še 14 dni bom župan. Ravno taka je pot v Ajdovščino kakor imenik, da od vaških poti ne govorimo. Posuta je s kamenjem, debelim kakor zelnate glave — podoba liberalcev — vmes je pa šuta od podrte hiše. V tej šuti dobiš vse ostanke: stare črevlje in usnje in copate, metle, oblanje, turščine storže, krožnike, kose podrlih peči, železje, cunje in škatlje. Od vseh vetrov zneseni ostanke in odpadki, pravo skladišče smeti — to je dobro za pot v liberalni občini. Taka je liberalna reklama!

Iz Idrije. Pri pogrebu posestnika Janeza Grudna je govoril na grobu novi starosta Sokolov sledeče: Pravljica govori: »Dobra dela gredo pred mravi.« Naš učitelj pripravljalnega tečaja na realki ima s takimi govori očitno smolo. Zadnjič se je v Spodnji Idriji kregal nad tajno močjo, ki mlado bitje kliče iz tega sveta. Protest bi bilo treba vložiti. Ljudje so se takrat norčevali in g. Gangl je imel nekaj britkih ur. Sedaj je pa pokazal svojo nevednost ali zlobo še bolj. Ne pravljica, temveč sv. pismo govori: Blagor mrtvim, kateri v Gospodu zaspe, njih dela gredo za njimi. Ravno kar izdaje Mohorjeva družba sv. pismo, ljudje bero, a Gangl si pusti kako povest od družbe mastno plačati, da bi bil sam ud družbe, je za njega premalenkostno. Zato pa tudi take kozle strelja. Njegovi Sokoli so pač lahko rekli: No, naš starosta je rojen govornik, a žalujočim sorodnikom je malo tolažbe vlil v njih tuge polno srce, kajti ako le pravljica zatruje dobrim delom plačilo, je to pač malo zadostilo za vse žrtve, katere je pokojni v svojem življenju delil. Drugi pa, ki kaj bero, so sicer molče poslušali, a pozneje v medsebojnih pogovorih se norčevali iz nevednosti govornikove, kajti tem ne zadošča s patosom in markiranjem nasičeno govoričenje, pač pa iščejo v govoru kaj jedra. Tega pa ravno g. Gangl nima, zato bi mu iz ljubezni do njega svetovali, naj opusti ob takih prilikah običajni svoj govor, ker drugače bo njegov ugled med meščani silno trpel in morda še več pri njegovih učencih. — Spominjamo se dogodka, ko je njegov pristaš ob učiteljski konferenci pozival nadzornika, naj še ostane na svojem mestu s sledečim nagovorom: »Znani nemški pesnik pravi: »Gospod, ostani pri nas, ker dan se je nagnil in mračiti se je pričelo.« Tovariši so tedaj sicer molče poslušali »fulminanten« govor, a pozneje ga med seboj hudo obdelali. Sužbujoče osebe pa je reklo: To je iz evangelija na velikonočni ponedeljek, ne pa iz nemškega pesnika. A ta manija je pri liberalnih učiteljih že epidemična postala. Računajo na nevednost

poslušalcev in menijo, če otrokom v šoli rečejo: ta črka je a in nobeden ne sme reči to je b, da ravno tako sodijo odrasli. Ne ne, gospodje, naše ljudstvo več bere in več sliši takih izrekov, kakor vi, in vaš ugled silno trpi, ko vendar pričakujejo, da bi taki govorniki kaj več vedeli, kakor poslušajoče občinstvo. Zato raji sebi na ljubo opustite take govore.

n V Spodnji Idriji je sijajno zmagala dne 3. decembra pri občinskih volitvah Slovenska Ljudska Stranka. Vsi od stranke postavljeni kandidati so bili z veliko večino izvoljeni. Take zmage spodnjeidrijska občina še ni imela, soc. demokratje pa še ne takega poraza. Sedaj lahko premišlujejo, kako sodi in obsoja naše krščansko ljudstvo brezversko rudečo stranko. Vsa srenja je vesela tega dogodka! Te volitve so pa tudi pokazale našemu ljudstvu, kakšne namene ima pri nas soc. demokratična stranka. Razven par, ki jih hodi še v cerkev, so postavili rdeči bratje najbolj zagrizene agitatorje za kandidate, ki ne hodijo v cerkev in ki se norčujejo iz verskega življenja našega krščanskega ljudstva. Zato so jih pa dobili po batini take, kakoršnih niso pričakovali. Z izidom volitev seveda niso zadovoljni. Zadovoljni in veseli so pa naši ljudje in še mnogi iz soc. dem. stranke same. Marsikateri rudar je rekel: »Take naj bi volil? Bog nas varuj!« In res jih več ni prišlo na volišče, čeprav so hodili po dvakrat in trikrat jih opominjal o nevarnosti. Naši zavedni volilci so pa šli veselo v volilni boj in tudi imenitno zmagali, kljub vsemu nasprotnemu nasilstvu. Prav je tako! Sedaj pa na veselo delo za koristi naše občine. Našemu krščanskemu ljudstvu pa čast in slava, ki naj ga vodi do novih zmag na tem temelju naprej! — **Deželni odbor** kranjski dela neumorno za koristi ljudstva. To spoznavamo in vidimo tudi mi, ki smo ob meji. Posebno skrb je pokazal za povzdigo živinoreje. Pametno, do sedaj nepoznano reč je vpeljal s premovanjem telet. Pri nas so vsi, ki so jih prignali, dobili določene nagrade. Samo preveč nezaupljivi so še ljudje. Mislijo, da naš odbor samo obljublja, kot je bilo za časa liberalcev v navadi. Toda naš deželni odbor obljubi in tudi stori, kolikor je mogoče. — K občenemu zboru naše kmetijske podružnice je prišel dne 8. avgusta deželni živinorejski nadzornik. Navzočim je dal več navodil glede povzdige živinoreje in praščereje. Ogledal si je tudi živino in hleve bližnjih posestnikov. Le škoda, da je bilo tako slabo vreme, drugače bi šel tudi v Gor. Kanomljo in Krnice. Posestniki, za kmetijsko podružnico se bo treba bolj zanimati! — **Koncem** pomladi pa se začne graditi kanomeljska cesta. To je res delo za ljudstvo od našega deželnega odbora. — **V hiralnici** na Marofu (Sp. Idrija), je umrla dne 7. t. m. usmiljenka Leandra (Rozalija) Resnik. Rojena je bila 28. septembra 1868 v Sv. Križu pri Litiji. Pri svojem delu usmiljenja si je nakopala jetiko,

na kateri je bolehal celih pet let udano in potrpežljivo. Položili smo jo v grob na pokopališču v Sp. Idriji. Naj v miru počiva! — V naših vasi hudo razsaja med otroci bolezni škrlatinka. Za pet jih je umrlo, veliko jih pa leži, posebno rudarski. Vsled tega so šolo zaprli sedaj, ko bi jo bilo treba že pred mesecem. Sploh se je v začetku od merodajnih strani premalo skrbelo za bolne in še sedaj ni vse v redu.

n Belsko pri Postojni. Kakor psiček, ki se zaleti na vrt, tako so se zaleteli k nam tudi postojnski liberalci in ne da bi kaj opravili zopet odšli; nekateri pravijo, da so bili vsi zmešani radi neuspehov v Studenem, pa so mesto domov zašli v Belsko; tem obrekovalcem pa mi ne verjamemo; imeli so res namen narediti zdražbo in razdor v vasi, pa mi smo že prej določili svojega moža in volili bomo pristaše Slovenske Ljudske Stranke. Nekaj popirjev so k nam prinesli, da se je zdelo, da imajo govor spisan ali pa še za kake hujše stiske. Dva štefana vina so tudi kupili; enega so sami spili, drugi je pa še na mizi ostal; — »zakaj pa ne pijete?« nas je vprašal liberalček že precej v rožicah. Možat odgovor je dobil. Toliko denarja imamo še, da si bomo kupili pol litra vina. Volili bomo vsi može Sloven-ske Ljudske Stranke! — Belčan.

n Občinske volitve v št. Petru na Krasu. Zmagala je S. L. S. v vseh treh razredih in podobčinah z vsemi 30 odborniki. Čast našim možem, ki so se tako vrlo držali! Št. Peter je in ostane naš! To priča nenavadna večina glasov nad združenimi nasprotniki. Dobili so kandidatje S. L. S. po enkrat več glasov kakor nasprotna stranka! Kdo pa so nasprotniki v naši občini? V javnosti se ni dosti ali pa prav nič vedelo o naših volitvah, saj se ni nič pisalo. Vedeli smo pa doma, kako se dela nasproti. V prvi vrsti moramo imenovati za očitne nasprotnike naše ljubeznjive krčmarje, ki pa se rede in bogate od našega dobrega ljudstva. Kar po vrsti so se postavili za kandidate! Kaj so delali pa na dan volitve, naj pa orožniki pozvedo, saj so zelo skrbni za red ob volitvah! — Posebno veselje napraviti zgago in prepir je imel tudi c. kr. uradnik — ali je to storil na svojo pest ali v sporazumu z drugimi — to nam malo mar. Volilci so pa pokazali, da nam taki gospodje še dolgo ne bodo zapovedovali. — Ne le naprednjaki, tudi socialisti so poskusili svojo srečo; da bi pa ložje in bolj sigurno šlo, so se pa združili. Združeni so bili svoje zmage gotovi in par dni so živeli tudi v prijetnem upanju, da so zmagali. Mi smo jim to veselje privoščili in tako so bili gotovi Isteniči, Zafredi, Bratoši itd. saj dva dni odborniki. Potem so pa blagodušno vse odbornike nam prepustili. Da je bilo učiteljstvo nasprotno, se nam nič čudno ne zdi — če je pa to pametno bilo, bodo pa sami lahko sodbo napravili, če preštejejo glasove in zvedo, kje je večina. Agitacija od nasprotne strani je bila čez vso mero nasilna — od naše strani dostojna in mirna. Seveda se ie

v precej »nabitih« glavah nasprotnikov porodila misel: volitev je neveljavna, klerikalne sleparije so nebotične itd., pritožimo se! Uložili so ugovor. Edina tolažba liberalcem! Imajo saj malo dela. Mi zremo mirno. Svesti smo si, da smo delali pošteno za pravično stvar! Priklateni dopisnik »Sl. Naroda« pa se zna kmalu kesati, kdaj je imenoval naše poštene može — osle! Pazite dobro c. kr. uradniki, če je od vas izšel dopis: vi ste radi nas tukaj, ne mi radi vas!

n Iz Loža. Podpisani Franjo Škrbec, župan v Ložu, obžalujem, da sem žalil Ivana Hlapšeta, gostilničarja v Ložu št. 9, in izjavljam, da so vsa očitanja, s katerimi sem ga žalil, neosnovana.

Lož, dne 13. decembra 1911.

Franjo Škrbec.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

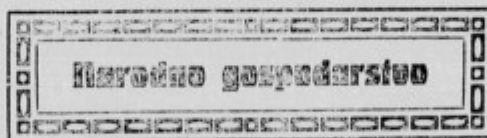
Miklošičeva cesta šte. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2% brez kakega odbitka.

Eradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!



Nekaj misli.

Lansko leto, nekako ob tem času, je v kranjskem deželnem zboru neki poslanec stavil predlog, da naj se tudi pri nas upeljejo živinozdravniški tečajji, v katerih bi se talentirani kmetijski sinovi učili o najpotrebnejših in najvažnejših panogah živinozdravništva. Stvar se pa še do danes ni faktično realizirala. Mi pa, kot kmetijsko ljudstvo čutimo veliko potrebo po teh tečajjih, iz katerih bi sicer ne izšli slušatelji, ki bi bili kos priti v okom vsaki bolezn; bili bi pa sposobni pomagati pri najnavadnejših slučajih, kateri so pa včasih tako veliki, da zadene vsled njih čestokrat tega ali onega kmetiča gospodarska katastrofa. Zakaj, kdor pozna gospodarske razmere našega ljudstva, mi bo pritrdil. Premislimo, če pogine malemu posestniku eno ali dvoje živinčet, je to gotovo zanj katastrofa, katere učinek se pozna čestokrat za decenij ali še dalje. Vzrok tem gospodarskim nezgodam je največkrat pri porodih. V

tej stvari ima naše ljudstvo malo vaje. Zaradi tega je največkrat to, da pri nepravilnem porodu pogine oboje. Pri teh stvareh, nas uči skušnja, je potreba izurjene roke. Živinozdravnik se pa opravičeno ljudstvo boji vsled osoljenih računov. Seveda da vsled tega trpi kmetič dostikrat še veliko občutnejšo škodo, ker si ne preskrbi o pravem času pomoči. In gospodje, ki so se učili po visokih šolah, gredo neradi k nečednemu delu. Iz tega spoznamo, da je živa potreba vpeljati živinozdravniški tečaj, katerega važnost in vrednost so že sprevidele in upeljale kulturne države in dežele. Seveda bi si, kakor smo že zgoraj omenili, ne pridobili v teh tečajjih slušatelji splošne znanosti o vsem zdravilstvu. Tu bi se dala slušateljem le podlaga, na kateri bi gradili in množili svoje znanje z izkušnjami, s katerimi bi pomagali postaviti našega kmeta na trdnjša tla in mu pridobiti ugodnejše blagostanje, potom katerega bi se paralelno dvignili vsi drugi stano-vi, ki so odvisni od kmeta. Zakaj prislolica pravi: »Ako ima kmet denar, ga imajo vsi«. Mi upamo, da naši poslanci store potrebne korake v tej stvari; prepričani naj bodo, da bo s tem storjen velik korak naprej, do boljših časov našega ljudstva. — Janko Tra-ven, posestnik, št. Vid nad Ljubljano.

Pojasni'a o inseratih daje urava samo tistim, ki prilože znamko za odgovor.



Dekle z biseri. Povest iz prvih časov krščanstva. Ta krasna izredno zanimiva povest je izšla kot 13. zvezek »Ljudske knjižnice« v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani. Skušnja nas uči, da so najboljši romani in sploh najkrasnejši pripovedni spisi vseh slov-stev, ki so si takorekoč v poletu osvo-bodili svet in bili v najkrajšem času prevedeni v vse kulturne jezike, zajeti ravno iz početnih časov krščanstva, katerim ne more tudi najbrezvernejši pi-satelj odrekat prvenstva in vzvišeno-sti nad vse dogodke, katerih je v teku tisočletij zabeležila svetovna zgodovi-na. Ta velika doba, reči smemo viteška doba vsega človeštva, kajti nobena dru-ga še ni porodila toliko junakov in ne-sebične požrtvovalnosti, nudi pisatelju tudi najboljšo priliko, da spiše veliko delo. Kdo ne pozna del kakor »Quo va-dis«, »Ben Hur« itd., ki so vsled svoje umetniške in moralne popolnosti po-stala last vsega omikanega sveta, svo-jim pisateljem pa ovila čelo z vencem nevenljive slave ter jim zagotovi'a ha-ležnost potomcev. Med slednjimi deli zavzema po svoji prekrasni vsebini in dovršeni pisateljski umetnosti odlično mesto tudi »Dekle z biseri«, povest, ki je izšla izpod peresa angleškega pisate

Ija H. Rider Haggard, a je sedaj prevedena skoro v vse jezike. Slovenski prevod je tako dober in vzoren, da bi človek mislil, da čita originalno delo. Povest je prepletena z izredno zanimivimi dogodiljaji in mičnimi zapletljaji ter bralca priveže nase z neodoljivo silo, da knjige ne more odložiti, dokler ne pride do zadnje strani. Izobražencu bo nudil poseben estetični užitek razvoj ljubkega značaja krasne Miriam, ponosnega in možatega značaja Markovega ter skritega, dvomljivega značaja Kalebovega; vse te je pisatelj mojstrsko naslikal, kakor da jih je izklesal iz marmorja. To niso več suhe prazne podobe, temveč bitja polna življenja; zdj se nam, ko čitamo povest, da zremo lepi Miriam v krasno lice, čujemo biti junaško srce plemenitega Marka ter skušamo razkriti zahrbtno početje mračnega Kaleba. Povest, ki je polna dejanja in se odlikuje po prebogati vsebini, se bo vtisnila vsakemu bralcu neizbrisno v spomin. Kljub svoji obširnosti stane knjiga, ki broji okoli 400 strani, v elegantni opremi samo 2 K 20 h, krasno vezana pa 3 K 20 h.

»Slovenska kuharica« Magd. Pleiweisove je ravnokar izšla v šestem natisu, ki ga je izpopolnila in priredila sestra M. Felicita Kalinšek, šolska sestra in učiteljica na »Gospodinjski šoli« v Ljubljani. Reči moramo, da smo imeli še malo tako lepih slovenskih knjig za tako nizko ceno v rokah, kot je ravno ta krasna knjiga. Med posli domačega gospodinjstva je kuhanje gotovo eden najbolj važnih in najpomembnejših za vsakdanje življenje. Kuhanju se morajo tedaj priučiti ne le kuharice, ki si s tem služijo svoj kruh, marveč tudi gospodinje. Vsaka nevesta naj si med drugimi potrebščinami omisli tudi »Kuharico«, kajti na podlagi navodil v »Kuharici«, bo znala vsako stvar dobro porabiti. Stroškov bo imela manj, jedi bodo pa okusnejše, ako se bo kaj temeljitega naučila glede kuhe. Ta knjiga se ozira na začetnice, ki se bodo na podlagi pojasnil in kuhinjskih receptov lahko kmalu izučile v izvrstne kuharice, pa tudi dobre in vajene kuharice bodo s to knjigo dosegle vrhunec kuhinjske izobrazbe. Knjiga je tedaj potrebna začetnicam pa tudi vajenim kuharicam. Opozorili bi zlasti naše ukaželjne kuharice na nov način vkuhanja raznih jedi, sočivja, mesa itd. Večkrat je n. pr. kuharica v zadregi za prikuhe, katerih ne more dobiti na trgu, če se pa nauči pravičnega vkuhanja, ima vedno prikuh na izbiro. Čimbolj spretna je kuharica pri svojem poslu, temvečje plačilo lahko zahteva. S strokovno kuharsko izobrazbo si tedaj vsaka lahko izboljša svoje dohodke. Opozorjamo tudi na razne slike, ki se nahajajo v »Slovenski kuharici«,

kajti na podlagi istih bo kuharica znala pravilno pogrniti mizo, vedela bo, kako mora posodo razvrstiti na mizi itd. »Slovenska kuharica« je izšla v dveh izdajah. Velika izdaja, ki ima 18 krasnih večbarvnih tabel in mnogo slik med besedilom, stane vezana 6 K, po pošti 30 v več. O k r a j š a n a izdaja in brez slik ter prirojen na le za vsakdanje potrebe stane vez. 3 K 60 v, po pošti 30 v več. Dobivate se obe knjigi v »Katoliški bukvarni v Ljubljani«.

Zaupniki S. L. S.!

Zborovanje **zaupnikov S. L. S.** se vrši v Ljubljani v četrtek 4. jan. 1912. ob 9. uri dop. v veliki dvorani hotela »Union« (vhod iz Frančiškanske ul. 2) s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo vodstva.
2. Volitev načelnika in vodstva S. L. S.
3. Slučajnosti.

Udeležite se shoda polnočtelvilno, če bi se koga pomotoma prezrlo ali bi se sicer pojavil kak nedostatek pri vabljenju, se je obrniti na tajništvo S. L. S., Ljubljana, Miklošičeva cesta 6, II. nad.

Za kratek čas

Tolažba. A.: »Ti Pepe, ljudje pravijo, da te žena pretepa in ti tepec to trpiš?« — Pepe: »Zakaj pa ne! Njo to veseli, mene pa nič ne boli!«

Se ujema. Ona (nevoljna): »Šest vrčkov piva si že spil, — pomisli vendar, da imava sedem otrok!« — On: »Saj res, — moram še enega!«

Tudi kosilo. V kuhinji je vojak, nad katerim se je kuharica razjezila in ravno premišlja, kako bi se nad njim znosila, ko pogleda gospodar skozi vrata ter vpraša: »Kaj pa kuhaš danes, Karolina?« — »Jezol!« — Gospodar: »Glej, da je ne prismođiš!«

Napredek. Profesor: »Pri umetnih gnojilih je tak napredek, da bo človek kmalu lahko v enem žepu nosil gnoj za celo njivo!« — Kmet: »Ob letu pa ves pridelek v drugem žepu!«

Se ne pozna precej. A.: »Jaz sem se kopal v mrzli vodi, pa še nič ne čutim!« — B.: »To se ne pozna precej. Jaz vem za eno gospo, ki je šele leto potem umrla!«

Dobra dela. Janez: »No, France, ti prideš od izpovedi. Kaj si se pa izpovedoval?« — France: »Nič posebnega ne. Dejal sem, da ženo tepem!« — Janez: »Kaj pa je dejal izpovednik?« — France: »Da dobrih del ni treba praviti, ampak grehov naj se izpovem!«

V vojaški šoli. Korporal: »Mrcina, zakaj morate svoje višje pozdraviti?« — Mrcina: »Zato, ker bi me sicer zaprili!«

V šoli. Učitelj: »Slišali ste, da ima človek štiri starostne dobe. Povej mi, France, kaj ste zdaj in sploh ves čas, kar bote v šoli hodili?« — France: »Zdaj smo dečki!« — Učitelj: »Pravi Povej pa ti Jakec, kaj bote potlej, ko bote iz šole izstopili?« — »Paglavci, gospod učitelj!«

Nima talenta. Oče: »Ti si ne boš nikdar opomogel. Že štirikrat si faliral, pa še sedaj nič nimaš!«

Dober oče. »Danes sem bil pri svojem znancu. Sedel je za mizo in obiral pečeno gosko, otroci so pa lačni gledali, pa jim ni nič dal. To je trdosrčnost!« — Kadar pa jaz kaj posebnega jem, pa vselej otroke poprej vum spodim!«

Najboljši pomoček. Kmet, ki ima prav kisto vino: »Ko bi le vedel, s čem bi pregal trino uš iz svojega vinograda?« — Prijatelj: »Zalivaj trte s svojim vinom, pa mora poginit!«

Očetov dostavek. Jožek prinese ob mesecu iz šole listek o svojem vedenju. Bilo je zapisano: »Jožek precej rad govori!« — Oče se podpiše in pravi: »Kaj, ko bi gospod učitelj šole mater njegovo slišal!«

Tečna hrana. Zena: »Janez, že štiri vrčke si izpil, jedel pa nič. To ne bo dobro!« — Mož: »Pusti me pri miru!« — Zena: »Nekaj moraš pa vendar v želodec djeti!« — Mož: »Saj imam tebe v želodcu in to je ravno dosti!«

Dober odgovor. Grof: »Kako je to, gospod župan, da tukaj otroci bosj okrog hodijo?« — Župan: »Ker pridejo bosj na svet!«

V šoli. Učitelj: »Čemu imamo dve roki?« — Učenec: »Zato, da z eno vzamemo, z drugo pa obdržimo, kar smo vzeli!«

Modrost božja. Učenjak pride na svojem izprehodu na planjavo, kjer so se krave pasle. Med tem, ko živino ogleduje, leti nad njim tiček in nekaj nepovoljnega od sebe spusti, kar učenjaku ravno na ramo pade. Ko tisti odpadec s kazalcem leve roke preč briše, misli sam pri sebi: »Kako je pač Bog modro uredil, da krave ne letajo po zraku!«

V šoli. Katehet: »Dati je boljše, kakor vzeti, beremo v svetem pismu. Kako to razumeš, Lipe, da je boljše, da nekaj daš, kakor da dobiš?« — Lipe: »Bolje je, če dam komu zausničo, kakor da jo dobim!«

Pri vojaki. General: »Kaj si mislite, če vidite vibrati zastavo?« — Vojak: »Da veter piha, gospod general!«

Mir. Nace: »Kdaj pa počivaš čez dan, Tomaže?« — Tomaž: »Kadar odkosimo, ona eno uro spi!« — Nace: »Toda jaz vprašam, kdaj ti počivaš?« — Tomaž: »I no, kadar ona počiva, takrat imam mir!«

Dober svet. V gostilni se prisede k mizi, pri kateri je nekaj vojakov, tudi popotni jud, katerega eden izmed vojakov prav dobro posnema. — Jud: »Ljubi moj, kaj bote posnemali ubogega juda; to vam nič ne koristi, posnemajte raji Radeckija!«

Slab kraj. Gospa: »Kako lepo hruška cvetě, to bo sadja!« — Kmet: »Kaj pa pomaga, ko pa nikdar ne dozore!« — Gospa: »Ali je premrzel kraj?« — Kmet: »O, kraj ni premrzel, ampak otroci vselej še zelene pojedó!«

Uganke ali zastavice.

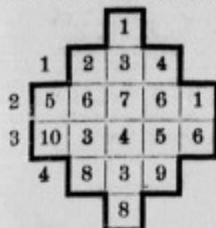
Uganke.

1. Poišči besedo, in sicer staro latinsko ime naše domovine. Če odvzameš tej besedi prvo in predzadnjo črko, dobiš ime godala na strune. In četudi tej besedi odvzameš prvo in predzadnjo črko, dobiš glas znane živali.

2. Poišči besedo, ki pomeni ptico! Če odvzameš prvo črko, dobiš ime, ki znači boleš; če temu imenu odvzameš prvo črko, dobiš žensko krstno ime. Odvzemi tudi tej besedi prvo črko, da dobiš izraz za ponuditev; in če še tej besedi odvzameš prvo črko, dobiš izraz, ki znači začudenje.

Zavžijte, ako ste nahodni, hripavi, zaslezeni in če težko dihate, Fellerjev fluid z znamko »Elsa fluid«. Mi smo se sami prepričali pri prsni, vratnih boleznih itd., o njegovem zdravilnem, kašelj lajšajočem učinku. Dvanajst »rica za poskušnjo K 5—, 2 tucata K 8-60 franko. Izdeluje le lekarnar E. V. Feller v Stubici štev. 16 (Hrvatsko).

3. Kake lase so imeli stari Germani?



črka,
kača,
človek v strasti,
jestvina,
žival,
črka.

Po sredi dol: pozdrav.

Skrivalnica.



Kje je mlinar?

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Praga, 20. dec.: 52, 29, 53, 68, 70.

Gradec, 23. dec.: 30, 89, 62, 46, 6.

Dunaj, 23. dec.: 12, 10, 6, 17, 77.

Leno posestvo pri Rojah v lavantinski dolini na Koroškem v ravnini ležeče, 51 oralov veliko, se z inventarjem vred takoj proda za 38.000 K. Natančnejše poizve se pri Henriku Pototschnig v Slovenjem Gradcu. 3747

Tržne cene

za 100 kg.

Ljubljana, dne 27. decembra 1911.

Deželni pridelki:	Cen.		Zivilna, meso	Cena
Pšenica	25	gr	živa vaga:	
Rž	18	gr	Gorova piran	92
Ajda	3	gr	T. leta težka	100
Jecmen	15	gr	Teleta mala	98
Ovrs	19	gr	Prasici	10
Proso belo	24	gr	Kostruni	104
Proso rumeno	18	gr		
Koruzna stara	20	gr		
Koruzna nova	19	gr		
Lec	6	gr		
Grah	25	gr		
Laneno seme	14	gr	Maso kuhano	240
Grasica	24	gr	Maso surovo od	40
Domaca detelja	114	gr	K 200	40
Gorenjska repa	100	gr	Slanina sveža	56
Pizol R. nican	41	gr	(pea)	56
Pizol Prepelicar	40	gr	Slanina preka	170
Pizol Manualon	37	gr	ena	168
Cebula	20	gr	Mast svinjska	97
Krompir	8	gr	Loi	11
Zelje veže	7	gr	Ji. ca 100 kom	11
Zelje kl. lo brez	18	gr	Pisanci	100
soda	18	gr	Go'obi	80
Rep. sveža	5	gr	Raca	8
Rep. kl. lo brez	18	gr	Go	6
soda	18	gr		
Brinje	25	gr		
Kumna	12	gr		
Urehi	40	gr		
Gobe uhe	40	gr		
Jezice	40	gr		
Zelje	26	gr		
Smrekovi storži	12	gr		
Seno	4	gr		
Sl. ma	4	gr		
Stelja	3	gr		

Zanimivo izjavo je poslala te dni lekarnarju E. V. Fellerju v Stubič baronica Helena Feitagh-Lorigno v Gorici. V dotični izjavi se pripoveduje, da je prejela baronica laskavo dopisnico prijateljice Lacroma, v kateri se ji zahvaljuje za izredno uslugo. Povodom obiska v Gorici so jo namreč napadle nepopisne nemalogične bolečine. Baronica ji je ponudila steklenico Fellerjevega fluida. Gorenja zahvala je pač najboljši dokaz o presenetljivem učinku. To izborno zdravilo se naroča pri lekarnarju E. V. Fellerju v Stubič, trg Elsa št. 16, Hrvatsko.

Želodec je organ, ki prebavlja in čisti. Da pa zadostuje svojemu namenu v pravi meri, je potrebno, da v nobeni teh dveh smeri preveč ne deluje, temveč se mora zato skrbeti, da se njegovo delovanje kolikor mogoče olajša. Edino za to izvrstno preizkušeno sredstvo je dr. Rosa balzam za želodec iz lekarne B. Fragnerja, dvornega dobavitelja v Pragi, ki pospešuje prebavo in povzroči lahko odvajanje brez bolečin. Dobi se tudi v tukajšnjih lekarnah. Glej oglas!

Mali oglasi.

Vsaka beseda velja za vsakokrat 10 vinarjev. Kupi se **laoljen gepeli**. A. Dolinar, Smlednik.

Srečno in veselo novo leto

vsem svojim cenjenim naročnikom, prijateljem in znancem v mestu in na deželi želi

Lekarna Trnkoczy
Ljubljana
(zraven rotovža).

Srečno in veselo novo leto 1912

želi vsem cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem, s prošnjo i v bodoče enakega zaupanja

3818

Franc Dolenz, Kranj
glavna trgovina in podružnica.

Sprejmeta **2 vajenca** za kovaško obrt se **proti dogovoru** tudi brezplačno. — Vajenec ima tudi priliko obrtno šolo. — **ANT. ŽAVBI**, kovač na Vrhnikih št. 385. 3767

Zahvala.

3779

Za izkazano srčno sočutje ob prerani smrti našega iskreno ljubljenega sina, načelnika krških „Orlov“,

Josipa Strah-a

kakor tudi za mnogoštevilno udeležbo pri pogrebu izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem svojo presrečno zahvalo. Posebno se še zahvaljujemo načelniku vaditeljskega zbora bratu Vojtehu Jeločniku iz Ljubljane za tolažilni nagrobni govor, bratom „Orlom“ iz Dobropolja, Lašč, Ambrusa in Šmarja za častno spremstvo in gosp. učitelju Samcu za gniljivo petje. Bog povrni!

Žalnoča rodbina Strah.

Podbukovje na Krki, 26. dec. 1911.

Akra-mlin

za debelo moko na umetni mlin

je nepobitno najboljši, najlažji in najcenejši mlin na svetu. Ni potrebno nikako brušenje kamnov in se vendar vedno dobro melje. Če se donarochi še presejalec, se dobi najboljša moka za peko.

ZENIT-posnemalniki

so nedosegljivi po kakovosti in ceni. Vsako utemeljeno jamstvo dovoljeno. Konkurenčni stroji se vzamejo v račun.

Pocinjene, kovanoželezne **AKRA-sesalke za gnojnico.**

Delniška tovarna za stroje „Kuyffhäuserhütte“ prej Pavel Reuss, Artern. (Podružnica: Ustje.)

Razpošiljalnici v Ustju in Inomestu.

3781

Neodpustljivo je, samega sebe in druge nadlegovati z neprimernimi tožbami čez bolečine, ki jih povzroča revmatizem, protin in nevralgija, namesto da bi odpravili to zlo z zdravniško priporoč. in preizkuš. sredstva

CONTRHEUMAN

besedni znak za (mentelov) saliciliziran kostanjev izvleček

ki za hitro pomiritev in ozdravljenje, za splahnitev oteklin in zopetno pridobitev pregibnosti členkov in odstranitev utripanja učinkuje presenetljivo, zanesljivo za vrtavanje, masažo ali obkladke. 1 pušica 1 krono.

Izdelovalnica in glavna zaloga v **lekarni B. FRAGNER-a** o. kr. dvornega dobavitelja, PRAGA III., št. 203.

Pri napreji plačilo K 1:30 se pošlje 1 pušica franco

Po or na ime izdelka in izdelovalatelja

ZALOGA V LEKARNAH.

V Ljubljani: Rih. Sušnik, Jos. Čizmar, dr. G. Piccoli.

32



Združene tovarne za volnino prodajajo letos zopet izključno po meni 4000 komadov takozvanih

voiaških kecev za konje

za ceno le K 4.40 komad in K 8.60 za par (6 parov franko na dom) naravnost na lastnike konj. Ti debeli, trajno trpejni koci so topli kot kožuhovina, temnosivi, okoli 150 200 cm veliki, torej lahko pokrijejo celega konja. Razločno pisana naročila, ki se izvršujejo le po povzetju ali če se denar pošlje naprej, naj se pošljejo na **STEINER-jevo** komisijsko razpošiljalnico združenih tovarn za kece

Dunaj II, Taborstrasse 27 G.

Ceniki na željo zastoj in franko. — Za neugajajoče se zavežem vrniti naprej poslani denar. Mnogostevnilna priznanja in naročila so došla od kobilarne v Radavcu, Komornu in Brody-ju župnika Kolarja Tutzu dr. Vračuna, odvetnika v Varasdu, posestnika Weidbergerja Ilosva, Grünwalda, Zorkovak, Rotter Lidten, pl. Mroczkowski-ja Dobroslany, Rosenauerja Zg. Moldava, Hahlissa Mankendorf, Schenka Gerisdorf, lastnika umetnega mlina, Fohringerja in dr. 2855

Krasen brzoparnik z dvema vijakoma

„Martha Washington“

priredi dve posebni vožnji v:
Rio de Janeiro, Santos in Buenos Aires

ter se vstavi v pristaniščih:
Neápolj, Barcelona, Tenerifa (Kanarski otoki).

14

Odhod iz Trsta 11. prosinca in 7. sušca 1912.

Vožnja traja: Neápolj—Buenos Aires samo 16 dni. Več pove S. Kmetetz, Ljubljana, Kol. ul. 26.



1 kg sivega skubljenega K 2.—, boljšega K 3.40, pol belega prisa K 2.80 belega K 4.—, finega mehkega puha K 6.—, prvovrstnega K 7.—, 8.— in 9.—. Sivega puha K 6.—, belega finega K 10.—, prsnega puha K 12.— od pet kg naprej franko.

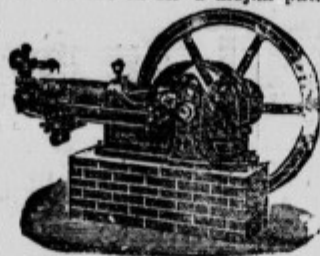
Dovršene napolnjene postelje

iz postega, trpeznega, rdečega modrega ali belega inlet (mankin) blaga. 1 pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, 2 2 vzglavnice, vsake ca. 80 cm dolga, 60 cm široka, zadostno napolnjena z novim sivim, puhastim in trpeznim postelnim perjem K 16.—, s pol puhom K 20.—, s puh perjem K 24.— Posamezne pernice K 10.—, 12.—, 14.—, 16.— Posamezne vzglavnice K 3.—, 3.50, 4.— Pernice 100 x 70 cm velike K 13.—, 15.—, 18.—, 20.— Vzglavnice 100 x 70 cm velike K 4.50, 5.—, 5.50. Spod. pernice iz najboljšega za postelje 180 x 116 cm velike K 13.— in 15.—, razpošilja proti povzetju ali naprej vplačila

Maks Berger Dešenica št. 412 a Češki les.

Nikak riziko, ker se zamenjava dovoli ali denar vrne. Bogati ilustr. ceniki vsega postelnega blaga zastoj. 1117

1 do 2 vinarja obratnih stroškov za uro in HP z mojim pat.



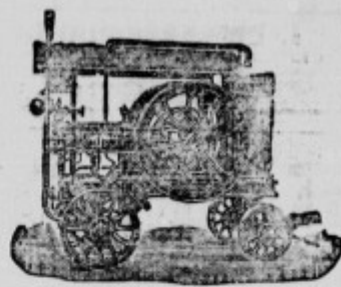
motorjem z močnim pri-fiskom in za surovo olje

od 16 HP naprej; 4 do 5 vin. pri mojih petrolinskih motorjih in petrolinskih lokomobilah, dalje 2—10 HP tudi stoječe motorje

Tvornica motorjev

I. WARCHALOWSKI
Dunaj III., Paulusgasse 1.

Na tisoče motorjev v obratu. Cenovniki gratis. Ugodni plačilni pogoji. V zalogi tudi že rabljeni petrolinovi motorji. 315



Slavno občinstvo!

Tem potom se Vam vljudno naznanja, da so se prostori trgovine gvančnega blaga 3468

„Pri Miklavžu“

v Ljubljani, Medena ulica, zraven škof. palače

izdatno povečali. Tam najdete velike, svitle, zračne prostore; lepe, velike izložbe in okusno zalogo dobrega blaga po blagu primerni nizki ceni kakor tudi znano dobro in prijazno postrežbo. Za mnogobrojni obisk se tvrdka priporoča.

Richter-jeva žuravil. ržena kava

je najboljša, kot dokazujejo tisoči priznanih pisem. Vsakemu zavoju po 5 kg se priloži lep, porabčen predmet iz niklja, stekla, pred božičem krasno avnito za božično drevesce ali po želji igrača 3290

zastojni

5 kg stane franko po povzetju K 6.— brez darila K 8.40 po tovarna za zdravila. **KARL RICHTER**, vilno rženo kavo Lewin 30. Češko. — Vsakemu zavoju se priloži znamenek zastojnih predmetov 24

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906

Državno odlikovanje in častni diplom z zlati kolajni.

Povzroča slast do jedi, okrepi živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 7000 zdravniških priporočil.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TEST-Barkóvje.



Podpisani priporočajo zdravniki in slavn. občinstvo svojo veliko zalogo vseh vrstnih

kilnih in trebušnih pasov,

ki-urg. obvez in vate, kirurg. in med. instrumentov, aparatov, umetnih udov po meri in naročilu, nogavic iz gumija ter drugih gumijevih prip. av, brizgavic, mehurjev id. Naročila po pošti najstaneje in naglo. —

Lastna delavnica, 24 se lahko naroči po meri. (Za vprašanja po pošti naj se priloži znamka.)

K. PIOTROWSKI, LJUBLJANA
Sv. Petra cesta št. 32, (Levčeva hiša.)

: Pristine dunajske harmonike :



v najboljši kakovosti in solidni izvršitvi, št. 58. 10 tipk, 2 x 2 zbor. 4 basi, izvrstne, 72 glasov, palmandro, polirana omara ali bel jesenov les, velikost 27 x 15 cm K 14.50. St. 58. 1/2. Isto s 1a glasovi ja jeklenoplošnih peres K 16.50. St. 51 10 tipk, 2 zbor, 2 basa, 50 ajazglasov, omarica palisand, podobna imitir. ali bel jesenov les 20 x 16 cm K 15.50. St. 51 1/2. Isto s 1a glasovi iz jeklenoplošnih peres K 17.50. St. 110 11 1/2. 19 tipk, 6 basov, močni glasovi, polirana belo kot jesenov les ali temna omarica, velikost 27 x 16 1/2 cm. K 18.—. St. 11 1 1/2. Isto večje 33 x 17 cm. K 21.—. Boljše harmonike za 27.50, 34.—, 58.—, 60.—. Nikak riziko! Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. Razpošiljanje po povzetju od priznane najbolje svetovne tvrdke c. in kr. dvorni založnik

JAN KONRAD

razpošiljalnica godbenega orodja BRÜX 2787, Češko. Glavni cenik s pribl. 4000 slikami na zahtevo vsakomur zastoj in poštne prosto.

3

3504

popolne obleke

vsebujejo moji 40 metrov dolgi ostanki za 20 K. in sicer: 1 moderna obleka iz rasevine ali lustra, 1 pravična obleka za hišna opravila in 1 krasna poletna obleka. Ostali ostanki se lahko porabi za predpasnike, bluze itd.

12

popolnih srajc

vsebujejo moji 40 metrov dolgi rumbarški ostanki tkanine lepo, dobro blago za 22 K. Ostali ostanki so pripravljeni za najboljše opreme

Razpošilja se po povzetju.

Prvovratna tovarniška razpošiljalnica

Josip Frankenstein, Jaromer 91, Češko.

Od ostankov se ne pošiljajo vzorci.

Od vseh drugih predmetov vzorci na željo franko. Vzorci se morajo vrniti

